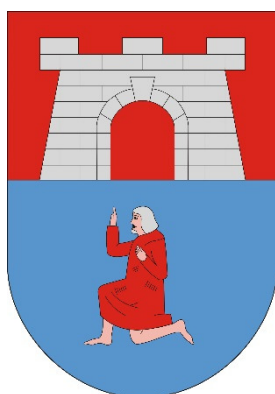


Szerencs Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája



ITS 2014 Konzorcium:



Tervező, Építő és Kereskedelmi Kft.



SZÉCHENYI 2020



MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Külzetlap

BELÜGYMINISZTERIUM

Szerencs Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

2015. év

Készítették az „ITS 2014 Konzorcium” tagjai:



ÉARFÜ Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség
Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Berki Judit
ügyvezető



ART VITAL Tervező, Építő és Kereskedelmi Korlátolt
Felelősségű Társaság

Végh József
ügyvezető



OPUS TEAM Üzleti Tanácsadó Korlátolt Felelősségű
Társaság

Virágh Péter
ügyvezető

Aláírólap

Régiós koordinátor:

Dr. habil Mező Ferenc

Felelős tervező:

Balku Katalin
okleveles építésmérnök
É 15-0038

Településtervező:

Labbanicz András
okleveles településmérnök
TT 15-0378

Energiaközmű szakági tervező:

Fekete Ferenc
villamosmérnök, vezető tervező
TE 04-0239 - Településtervezési energia-közmű
szakértő

Közlekedési szakági tervező:

Kulcsár Gusztáv
építőmérnök, mélyépítési mérnök
Tkö 15-0300 - Településtervezési közlekedési
szakértő

Viziközmű szakági tervező:

ifj. Major Ferenc
okleveles építőmérnök, útépítő szakmérnök
VZ-TEL 15-0229 - Települési víziközmű tervező,
TV 15-0229 - Településtervezési vízközmű szakértő

Környezetvédelmi szakági tervező:

Bánfi Gábor
környezetvédelmi szakági tervező
SZKV-hu/09-1129; SZKV-le/09-1129; SZKV-vf/09-
1129; SZKV-zr/09-1129

Zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező:

Pataky Orsolya
okleveles tájépítésszámológ
K 05-0430, TK 05-0430

Régészeti szakértő:

Bálint Marianna
régészeti szakértő

Műemléki szakértő:

Szilágyi- Fekete Anikó
műemléki szakértő

Társadalompolitikai szakértő:

Gál Niké
társadalompolitikai szakértő

Gazdasági Szakértő:

Huszt Csaba
gazdasági szakértő

Anti-szegregációs szakértő:

Lakatos Izabella
anti-szegregációs szakértő

Közreműködők:

Szabó Katalin Ágnes
ÉARFÜ Nonprofit Kft.

Balázs Tünde
ÉARFÜ Nonprofit Kft.

Szathmári Balázs
ÉARFÜ Nonprofit Kft.

Husztiné Kállai Gabriella
ÉARFÜ Nonprofit Kft.

Hij Zoltán
ÉARFÜ Nonprofit Kft.

Koncz Ferenc
Szerencs Város
polgármestere

Szabó Lászlóné
települési koordinátor

Tartalomjegyzék

Bevezetés	6
A tervezés meghatározottsága	6
Az integrált településfejlesztési stratégia és célja.....	8
Partnerség és szerepe	8
A Koncepció jövőképe és célrendszere	10
1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	11
1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása.....	11
1.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása.....	12
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	23
2.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával	23
2.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése	28
2.3. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	34
2.4. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	36
2.5. Tervezett beavatkozások és kapcsolódó output indikátorok.....	39
3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	42
4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	43
4.1. Külső összefüggések	43
4.2. Belső összefüggések	48
5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI.....	50
6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	54
6.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek	54
6.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása	56
6.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	58
6.4. Monitoring rendszer kialakítása	59

Bevezetés

Jelen dokumentum, Szerencs Integrált Településfejlesztési Stratégiája, európai uniós forrást felhasználva a Belügyminisztérium szakértő támogatásával készült, ugyanis a 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakra való felkészülés során igen nagy jelentősége van a megfelelő módon előkészített, megalapozott fejlesztési dokumentumoknak, melyek megjelenítik az adott terület fejlesztési irányait, céljait és igényeit. Ennek megfelelően jelen dokumentumban a vonatkozó előírásoknak, jogszabályoknak megfelelő és az elkövetkező évek finanszírozási környezetéhez is illeszkedő integrált településfejlesztési stratégia került megfogalmazásra.

A tervezés meghatározottsága

A városfejlesztés európai uniós meghatározottsága

A 2014-2020-as európai uniós fejlesztési ciklusban különösen nagy szerep jut az európai városok fejlesztésének, az Európai Unió Területi Agendája (TA2020) is megerősíti a városok szerepét. Integrált és többszintű megközelítés alkalmazását javasolja a városfejlesztési és város-rehabilitációs politikákban és támogatja az EU 2020 azon erőfeszítéseit, amelyek arra irányulnak, hogy *„a városok az intelligens, fenntartható és befogadó fejlődés motorjaivá váljanak, és vonzóak legyenek az élhető lakhelyet és munkát keresők, valamint a turisták és a befektetők számára is.”*. Bátorítja a városokat arra, hogy *„a területükön végzett valamennyi beavatkozás hatékonyságának növelése érdekében készítsenek és fogadjanak el integrált stratégiákat és területi terveket.”*.

Az EU 2020 Stratégia Európa intelligens (smart), fenntartható (sustainable) és befogadó (inclusive) növekedésének céljaira összpontosít, és ezen célokhoz az Európai Unió egészére vonatkoztatva konkrét célértékeket is társít. Az EU egészére vonatkozó célokhoz a tagállamoknak is vállalásokkal kell hozzájárulniuk, melyhez a kohéziós politika eszközrendszerét is felhasználhatják. A 2014-2020 időszaki kohéziós politika megvalósítását szolgáló ún. Közös Rendelkezéseket tartalmazó rendelet (Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete) meghatározza azt a 11 tematikus célkitűzést, melyek elérésének támogatásával a kohéziós politika hozzájárul az EU2020 Stratégia céljaihoz. A tematikus célkitűzések az alábbiak:

1. a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
2. az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
3. a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
5. az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és - kezelés előmozdítása;
6. a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
7. a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
8. a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
9. a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;

10. az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
11. a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

Az EU egyes alapjainak (ESB alapok) felhasználását, működését további rendeletek szabályozzák (1301, 1304, 1305/2013/EU), melyek az egyes tematikus célokhoz kapcsolódó beruházási prioritásokat határoznak meg. A beruházási prioritások azt fogalmazzák meg, hogy az adott alap milyen módon járul hozzá a 11 EU szintű tematikus cél eléréséhez. Nem finanszírozható olyan tevékenység az ESB alapokból, amely nem illeszkedik a beruházási prioritások valamelyikéhez. Azzal együtt, hogy az ESB alapok – különösen az ERFA és az ESZA – minden beruházási prioritása alkalmazható városi környezetben, városfejlesztési jellegű célok elérése érdekében, az egyes alapok kifejezetten városi problémák megoldására irányuló beruházási prioritásokat is meghatároznak.

Az ERFA rendelet célzottan városi problémákra irányuló beruházási prioritásai az alábbiak:

4. számú tematikus cél: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban.

- 4 e) beruházási prioritás: alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását.

6. számú tematikus cél: a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása.

- 6 e) beruházási prioritás: a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaovezetek (köztük az átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezésmentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása.

9. számú tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem.

- 9 b) beruházási prioritás: a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása;

Az ESZA által támogatott beruházási prioritások mindegyike részét képezheti integrált városfejlesztési stratégiáknak, programoknak, projekteknek.

Az EU kohéziós politikájában bekövetkezett változások alapján az európai uniós források már nem kvázi szabadon felhasználható keretek, hanem az EU közös céljainak megvalósítását szolgáló eszközök, így rendkívül fontos, hogy a hazai fejlesztéspolitika és fejlesztéspolitikai dokumentumok is igazodjanak, hozzájáruljanak a megvalósuláshoz. Az EU strukturális és kohéziós alapjaiból származó, a nemzeti operatív programokon keresztül elérhető támogatások tehát a városfejlesztés meghatározó jelentőségű forrásait jelentik az ITS érvényességének időszakában.

A városfejlesztés hazai meghatározottsága

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) integrált megközelítéssel foglalja egységbe az ágazati és területi fejlődés folyamatait, kijelöli Magyarország számára a hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket. A területi fejlődés érdekében a többközpontú térszerkezetet biztosító, fenntartható városhálózat-fejlesztésre helyezi a hangsúlyt. Legfontosabb feladatként jelenik meg a harmonikus város-vidék kapcsolatok létrehozása, a kompakt településrészek kialakítása, a leromlott állapotú városrészek hanyatlásának megállítása, a stratégiai szemléletű város- és várostérségi tervezés megerősítése, illetve a különböző területi szintek együttműködésének segítése. A többközpontú városhálózat-fejlesztés megvalósítása érdekében különböző profilú városok és várostérségek csoportját azonosítja. Budapest nagyvárosi térségét, a fővárosból legfeljebb egy órán belül elérhető belső városgyűrű településeit, illetve a Budapest gazdasági túlsúlyának kiegyensúlyozása érdekében kijelölt külső városgyűrű településeit.

A Kormány jogszabályba foglalta (314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről) a középtávú településfejlesztési stratégiák (ITS) tartalmi és egyes eljárási jellegű követelményeit és összefüggő dokumentum-rendszert hozott létre. Ennek értelmében az ITS egy rendkívül széles körű, három elemből álló megalapozó vizsgálatra kell, hogy épüljön. A megalapozó vizsgálat közös háttérét képezi mind a hosszú távú településfejlesztési koncepciónak, mind a középtávú, operatív jellegű ITS-nek.

A kis- és közepes városok integrált településfejlesztési stratégiáit két módszertani támogatást nyújtó dokumentum alapján kell elkészíteni. Egyrészt a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területfejlesztésért és Építésügyért felelős szakállamtitkársága által elkészített „Városfejlesztési Kézikönyv” második, javított kiadása (2009); másrészt a Belügyminisztérium „Útmutató a kis-és középvárosok és a fővárosi kerületek integrált településfejlesztési stratégiáinak elkészítéséhez 2014-2020” című dokumentum alapján. Megvalósult az az elvárás is, hogy a település integrált településfejlesztési stratégiájának célrendszere illeszkedjen a megyei területfejlesztési koncepció és stratégiai program céljaihoz.

Az integrált településfejlesztési stratégia és célja

Az integrált településfejlesztési stratégia a település középtávú fejlesztési irányait meghatározó, operatív jellegű, megvalósítás-orientált fejlesztési dokumentum, melynek célja, hogy a stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő az elkövetkező hét év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét.

Készítése során a tervezők meghatározó szándéka volt, hogy segítségével a városban folyó fejlesztési tevékenységek egymással térben és időben összehangoltan valósuljanak meg, a város mindinkább képes legyen felhasználni a 2014-2020 közötti időszak európai uniós fejlesztési forrásait, s ezzel a stratégiába foglalt tevékenységek jelentős része meg is valósuljon. Az ITS keretet ad ahhoz is, hogy a közsféra fejlesztései mellett a magánszféra befektetései is bevonhatóak legyenek, ezzel is segítve a két szféra közötti partnerség kialakulását, illetve tervezési menete ahhoz is hozzájárul, hogy az ITS céljai és projektjei széles körű támogatást élvezzenek.

Partnerség és szerepe

A településfejlesztési koncepciók és településfejlesztési stratégiák elkészítését, tartalmi követelményeit, továbbá egyeztetésének rendjét a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szabályozza. (314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési

stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről. A továbbiakban: Kormányrendelet).

A Kormányrendelet 28. §-a értelmében a Konceptió, stratégia, véleményezési eljárás lefolytatása nélkül nem fogadható el, a polgármesternek egyeztetnie kell a partnerségi egyeztetés szerinti érintettekkel, az államigazgatási szervekkel, az érintett területi és települési önkormányzatokkal, továbbá a lakossággal, érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetekkel, vallási közösségekkel. A véleményeztetés a helyi adottságoknak megfelelően, a feladat jellegének figyelembevételével a partnerségi egyeztetés szabályai szerint történik. A Kormányrendelet 29. § előírja, hogy az önkormányzat a tervezés előtt dönt a partnerségi egyeztetés szabályairól, amelynek során meghatározza:

- a) az egyeztetésben résztvevők tájékoztatásának módját és eszközeit,
- b) a javaslatok, vélemények dokumentálásának, nyilvántartásának módját,
- c) az el nem fogadott javaslatok, vélemények indokolásának módját, a dokumentálásuk, nyilvántartásuk rendjét,
- d) az elfogadott konceptió, stratégia és településrendezési eszközök nyilvánosságát biztosító intézkedéseket.

A partnerségi egyeztetési folyamatok menedzseléséért a projektgazda, Szerencs Város Önkormányzatának Városfejlesztési Osztálya volt a felelős. Az adminisztratív és koordinációs feladatokat, illetve a partnerségi egyeztetések gyakorlati megvalósítását az ITS 2014 Konzorcium szakmai iránymutatása és segítségnyújtása mellett az önkormányzat végezte. A menedzsment tevékenység során a városi önkormányzat, kiemelten a városi koordinátor, és a szakmai megvalósítók tájékoztatása folyamatos volt, és a kommunikáció belső egyeztetések útján történt.

Az ITS tárgyában folyt egyeztetéseken állandó és eseti partnerek is részt vettek, melyeket a Partnerségi terv rögzít.

Az Önkormányzat a következő állandó partnereket vonta be az egyeztetési folyamatokba:

1. Helyi lakosság és gazdálkodó szervezetek
2. Települési önkormányzatok (Bekecs, Legyesbénye, Mezőzombor)
3. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat
4. Szerencs Város közigazgatási területén működő egyházak (Római Katolikus Egyház, Református Egyház, Görög Katolikus Egyház)
5. Egyes közműszolgáltatók (BORSODVÍZ Zrt., ÉMÁSZ Nyrt., Tigáz Zrt., Magyar Telekom Nyrt., PR-Telecom Zrt.)
6. Köztisztviselők (Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Építész Kamarája, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Mérnöki Kamara, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Agrárkamara, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara)
7. 314/2012.(XI.08.) Kormányrendelet 9. mellékletében meghatározott államigazgatási szervek

Az egyeztetési folyamatok során az Önkormányzat az alábbi eseti partnerekkel dolgozott együtt:

1. Civil szervezetek Sziget Alapítvány (Szerencsi Kistérségi Turisztikai Egyesület, Szerencs Város Sportegyesülete)
2. Települési önkormányzatok (Monok, Golop, Rátka, Tállya)
3. Oktatási, szociális és társadalmi partnerek (Szerencsi Többcélú Kistérségi Társulás, Klebersberg Intézményfenntartó Központ Szerencsi Tankerület, Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Szerencs)
4. Kisebbségi Önkormányzatok (Német Nemzetiségi Önkormányzat Szerencs, Roma Nemzetiségi Önkormányzat Szerencs)

A Koncepció jövőképe és célrendszere

Szerencs Településfejlesztési Koncepcióját 2004-ben fogadták el. A koncepció alapvetően a városfejlesztés hosszú távú elképzeléseit, és értékrendjét határozza meg, valamint kijelöli a fejlesztési irányokat. Városi szintű célkitűzések: Általános célként megfogalmazható a társadalmilag, gazdaságilag vonzó települési környezet megteremtése.

A dokumentum szerint a város gazdasági, társadalmi fejlődésének az alapja:

- Műszaki infrastruktúra-fejlesztés
- Ipari- és vállalkozásfejlesztés
- Mezőgazdaság (feldolgozóipar) fejlesztése
- Idegenforgalom, üdülés, turizmus fejlesztése

A városfejlesztés közép- és hosszú távú feladatai:

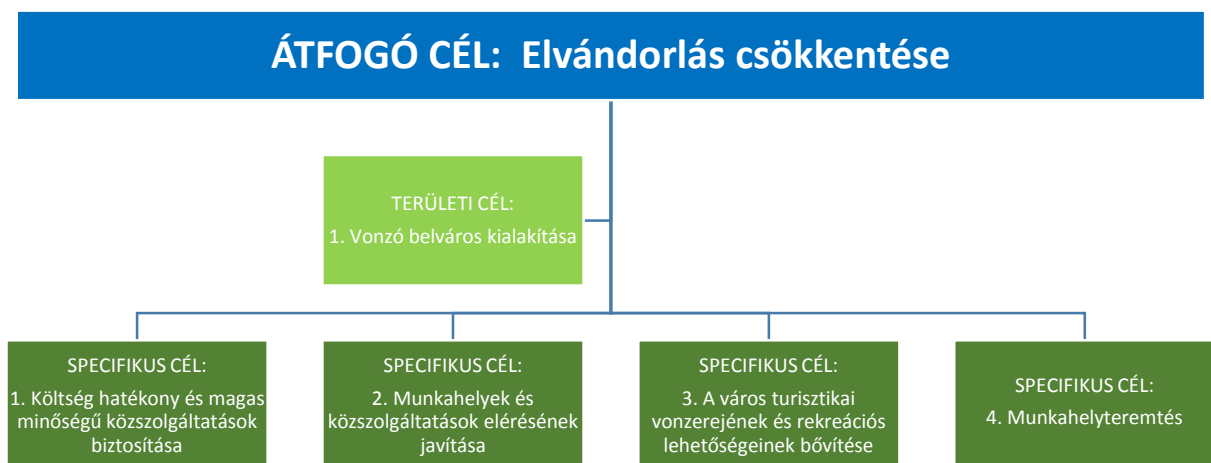
- Stabil működési tevékenység
- Infrastrukturális fejlesztés
- Munkahelyteremtés (nagyüzemek, kis- és középvállalkozások fejlődését elősegíteni, stabilitásukat erősíteni, csökkent munkaképességűek foglalkoztatásának bővítése)
- A város népességmegtartó képességének fejlesztése
- Kistérségi funkció megerősítése, régióközponti szerepkör
- Intézményhálózat kiépítése
- Letelepedés segítése (telkek, bérlakások)
- Környezeti struktúra megteremtése
- Városközpont rehabilitációja
- Értékvédelem (épített és természetes környezet védelme), és ezek tudatosítása
- A város belterületének rendezése
- Városrendezési elképzelések ösztönzése (védett épületek felújítása, városszépítés...)

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

A stratégiai fejlesztési célok meghatározásánál első lépésben a megalapozó vizsgálat, valamint helyszíni bejárás, a személyes szakmai egyeztetésen (workshop) során kialakításra került a problémafa (a probléma okainak elemzésére a fa módszerét alkalmazzuk). Az elemzés során azonosításra kerültek a megoldásra váró települési problémák, azok a negatív állapotok kerültek bemutatásra melyen a város változtatni szeretne. A fa legfelsőbb szintjét egy fő probléma található, melyet az alacsonyabb szinten található okok határoznak meg. A fán egyre lejjebb szereplő okok meghatározzák a fentebbi problémákat. A problémafa „átfordításával” pedig a célfa került meghatározásra. A célkitűzések egymásra épülése eszköz-eredmény összefüggést eredményez. A célok megfogalmazása egy pozitív jövőbeli állapotot szeretne elérni. A célrendszeren keresztül megfogalmazásra kerülnek a célok és a részcélok. A stratégiai célrendszer specifikus, területi és horizontális célokból épülhet fel. Szerencs esetében a fő cél az elvándorlás csökkentése. Ennek elérése érdekében 4 db specifikus és 1 db területi cél került meghatározásra.

1. táblázat: A település stratégiai célrendszere



Forrás: saját szerkesztés

1.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

Átfogó cél: Elvándorlás csökkentése

A stratégia megalkotásának legfontosabb alappillére a település népességmegtartó erejének növelése, melyet az alábbi célrendszeren keresztül kíván elérni az Önkormányzat.

Ezen specifikus és területi célok megvalósításának együttes hatására közép-és hosszútávon csökkenthető az elvándorlás a településről. Elsősorban a fiatal, aktív munkaképességű korosztály az a célcsoport, melyre leginkább hatást tud gyakorolni a település olyan beavatkozásokkal, intézkedésekkel, melyek hozzájárulnak egy élhető település megteremtéséhez.

1. stratégiai cél: Költséghatékony és magas minőségű közszolgáltatások biztosítása (specifikus cél)

Szerencs a járásközponti funkciójából adódóan közszolgáltatások elérésének tekintetében jól ellátott, azonban néhány területen infrastrukturális felújítások, valamint a szolgáltatások színvonalának növelése szükséges beavatkozást igényel.

Az Önkormányzat gazdálkodása szempontjából, valamint a lakosság közüzemi terheinek csökkentése érdekében is fontos tényező a közszolgáltatások üzemeltetési költségeinek csökkentése, valamint ezek költséghatékony üzemeltetése, fenntartása.

1.1. rész cél: Közszolgáltatások színvonalának emelése

Szerencs településen a Szerencsi Városüzemeltető Kft. látja el a közétkeztetést. A város napi szinten 1400 fő gyermek közétkeztetését látja el, ez a mennyiség meghaladja a konyhák terhelhetőségét, melyekben jelenleg nem megfelelő technológia áll rendelkezésre. Az új jogszabályi előírások miatt dietetikus étkeztetésre alkalmas konyhát kell kialakítani – mely anyagi és szervezési nehézségekbe ütközik. A közétkeztetés színvonalának növelése rövidtávon szükséges beavatkozást igényel, hogy a város eleget tudjon tenni a jogszabályi előírásoknak is. A Bolyai János Katolikus Általános Iskolában a közétkeztetést biztosító főzőkonyha és étkező része igényel felújítást.

A településen működő, idősek nappali intézményének kapacitáskihasználtsága 2012-ben 93,33%-os volt, mely a járási, megyei járásközponti és országos adatok tükrében is igen magas. Ennek tükrében kiemelt jelentőségű az időskorúak ellátási helyzetének javítása, mind infrastrukturális, mind az ellátás színvonalának növelése. A Rákóczi úti Gondozóház állapota jó, 2005-ben került kialakításra európai uniós támogatással, bővítése azonban indokolt.

Az Ond településrészen üzemelő idősek napközi otthona állapota közepes, felújítása indokolt. A megyei fenntartású bentlakásos idősek otthona mindkét épülete erősen leromlott állapotú, teljes körű felújítást igényel.

Az egészséges ivóvíz biztosításának szolgáltatása alapvető feladata az Önkormányzatnak, melyet az önkormányzat feladat- és hatásköreit az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény továbbá egyéb, a számára hatáskört megállapító jogszabályok alapján gyakorolja. Az elavult korszerűtlen ivóvízhálózat rendszer veszélyt jelent a lakosságra, melyre a vízvezetékek rekonstrukciója jelenthet megoldást. Ugyanakkor folyamatban van a Szerencs térségi ivóvíz minőségjavító program megvalósítása is, melynek keretében Szerencs, Bekecs, Golop, Prügy, Taktakenéz rendszer ivóvízminőség javítása valósulhat meg. A program várhatóan 2016. január 27-én fejeződik be.

Szerencs település számára továbbra is komoly problémákat jelent a vízkár mind a belterületen, mind a külterületen. A probléma megoldására szükség van Szerencs és Takta árvízvédelmi fejlesztésére, valamint a csapadékvíz által okozott problémák megoldására a Fecskés és Ond településrészekben.

1.2. rész cél: Üzemeltetési költségek csökkentése

A csapadék- és szennyvízkezelési rendszer üzemeltetési költségeinek csökkentése és hatékonyságának növelése fontos célkitűzés az Önkormányzat számára. Jelenleg a csapadék és szennyvíz rendszer egyes szakaszokon nincs szétválasztva, elsőként ezt a problémát szükséges megoldani a hatékony működés érdekében.

A korszerűtlen közvilágítási rendszer megterheli a város költségvetését, ennek érdekében a közvilágítás korszerűsítése szükséges.

A közintézmények magas üzemeltetési költségei súlyos terhet rónak az Önkormányzat számára, ezért a költségek csökkentése érdekében felújítási és energiahatékonysági beavatkozások szükségesek. A Szerencsi Szakképző Intézet mindkét épülete felújítást igényel, az Ondi úti épület állapota közepes, míg a Rákóczi úti épület állapota erősen leromlott.

Az üzemeltetési költségek csökkentése érdekében energetikai korszerűsítése szükséges az önkormányzati épületekben, melynek keretében az épületek hőszigetelése, épületgépészeti rendszerek korszerűsítése, hőszivattyús, napelemes és napkollektoros rendszerek kiépítése valósulhat meg.

Az Önkormányzat rövid távú tervei között szerepel, hogy javítani kell a zöld- és egyéb hulladékok kezelését, ennek érdekében meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy a város közterületeinek és zöldfelületeinek karbantartása, kezelése, továbbá az illegális hulladéklerakók felszámolása során keletkező anyagok minél kisebb részét kelljen hulladéklerakóra elszállítani, továbbá a lerakóra történő szállítást minél hatékonyabban lehessen elvégezni. Hosszú távú cél egy komposztáló telep kiépítése a településen, amely hasznosítaná a keletkező zöldhulladékon túl a szennyvíztelepen keletkező, és jelenleg lerakóra elszállításra kerülő szennyvíziszapot is. Szerencsen jelenleg nincs biomassa alapú energiatermelés annak ellenére, hogy jelentős erdészeti és mezőgazdasági alapanyag potenciál van a térségben. Kisléptékű biomassa alapú energiatermelő egységek építése megoldást jelenthet a település számára. Jelenleg is több működő, illetve nem hasznosított geotermikus kút található a településen. A geotermikus energia hasznosításának reális esélyei lehetnek a jövőbeli fejlesztési irányok meghatározásakor azzal együtt, hogy az eddig ismert kutak hőmérséklete nem túl magas.

2. táblázat: Költséghatékony és magas minőségű közszolgáltatások biztosításához kapcsolódó releváns eredmény- és hatásindikátorok

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Módszertan és adatforrás	A beszámolás gyakorisága	Bázisérték (2013)	Célérték (2023)
Primer energia felhasználás	GJ	TOP indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra.	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra. (csökkenés)
Elégedettség a fejlesztéssel érintett települési közszolgáltatások minőségével	pontérték (1-10)	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés	évente	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés alapján később kerül meghatározásra.	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés alapján később kerül meghatározásra.
Fejlesztések eredményeként megújuló energiaforrást alkalmazó intézmények számának változása	%	Kedvezményezetti kimutatás alapján	évente	0	növekedés

Forrás: saját szerkesztés

3. táblázat: Költséghatékony és magas minőségű közszolgáltatások biztosításához kapcsolódó EU-s tematikus célok

Kapcsolódó EU-s tematikus célok	
Sorszám	Cél
4.	Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban
5.	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése
6.	Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése
11.	Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása

Forrás: saját szerkesztés

2. stratégiai cél: Munkahelyek és közszolgáltatások elérésének javítása (specifikus cél)

Bár a településen – járásközponti funkciójából adódóan – a közszolgáltatások széles köre, jó minőségben rendelkezésre áll, ezek fizikai elérése több esetben akadályba ütközik. Ennek oka egyrészt egyes közterületek és közintézmények (fizikai és infokommunikációs) akadálymentesítésének hiánya, másrészt a belterületi úthálózat rossz minősége és hiányos kiépítettsége.

Ezen specifikus cél a közszolgáltatások akadálymentesítésén és az úthálózati fejlesztéseken keresztül közvetve egyéb specifikus, ill. a területi cél elérését is szolgálja.

2.1. rész cél: Akadálymentesítés

A munkahelyek és közszolgáltatások akadálymentesítésének célcsoportját képezik a mozgáskorlátozottak, idősek és kisgyerekesek, és közvetve – a szebb lakókörnyezet kialakításával – a település valamennyi lakója. Az esélyegyenlőség biztosítása hangsúlyos

horizontális szempont, így a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségeinek, az akadálymentes környezet arányának közel 100%-ra történő növelése kiemelt cél.

Az épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése tekintetében fontos, hogy az nem csupán a közszolgáltatást igénybe vevők tekintetében valósuljon meg, de lehetőség szerint biztosítsa az akadálymentes munkavégzés feltételit is.

Az akadálymentesítés ki kell hogy terjedjen a közszolgáltatást nyújtó épületeken túl az önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszótérek területére is. A közterületeken való akadálymentesítés keretében megfelelő számban biztosítandók a mozgáskorlátozott parkolók, szükséges a szintkülönbségek rámpával történő áthidalása (gyalogos átkelőhelyeknél döntött szegélyszáv stb.). Fontos, hogy az akadálymentesítés ne csupán az egyéb jellegű fejlesztések járulékos hozadéka legyen, hanem akár mint külön, célzott, fő beruházási elem is jelenjen meg.

2.2 rész-cél: Úthálózat fejlesztés

A belterületi úthálózat fejlesztésének célja részben összefügg a belvárost terhelő átmenő forgalom lehetséges csökkentésének kérdéskörével. A főutca környéki jelenleg igen rossz állapotban lévő belvárosi utak felújítása indokolt. Ezzel, illetve forgalomtechnikai átszervezéssel, forgalomcsillapított szakaszok beiktatásával a Rákóczi út forgalmának egy része leterelhető lenne a mellékutakra.

Az úthálózat fejlesztés hozadékaként érdemes megemlíteni a fizikai megközelíthetőség javulása melletti olyan egyéb tényezőket is, mint a közlekedésbiztonság javítása, valamint a városképhez való pozitív hozzájárulás. Míg előbbi a település teljes területén jelentkező pozitív hatásként értelmezhető, utóbbi tényező különösen fontos a Szerencshez hasonló településeken, melyek jelentős építészeti értékekkel bíró belvárosi területekkel rendelkeznek.

A belterületi úthálózat egyik külön szegmensét képezik a kerékpárutak. A településen kialakított kerékpárutak közötti kapcsolatrendszer hiányos, egyes városrészek kerékpáros megközelítése nem lehetséges, a meglévő kerékpárutak egyes szakaszai burkolati minőségjavítást igényelnek. A belterületi kerékpárutak fejlesztésének – a lentebb ismertetett, turisztikai szempontú hozadékán túl – fontos a munkaerő mobilitását biztosító szerepe is, különösen a Keleti Ipari Park megközelítése tekintetében.

4. táblázat: Munkahelyek és közszolgáltatások elérésének javításához kapcsolódó releváns eredmény- és hatásidekátorok

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Módszertan és adatforrás	A beszámolás gyakorisága	Bázisérték (2013)	Célérték (2023)
Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	db	TOP indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra.	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra. (növekedés)
Elégedettség a fejlesztéssel érintett települési közszolgáltatások minőségével	pontérték (1-10)	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés	évente	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés alapján később kerül meghatározásra.	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés alapján később kerül meghatározásra.
Napi utazások estén fő közlekedési	%	TOP indikátor definíciós lap	évente	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott

eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya		alapján, kedvezményezett		módszertan alapján később kerül meghatározásra.	módszertan alapján később kerül meghatározásra. (növekedés)
---	--	--------------------------	--	---	---

Forrás: saját szerkesztés

5. táblázat: Munkahelyek és közszolgáltatások elérésének javításához kapcsolódó EU-s tematikus célok

Kapcsolódó EU-s tematikus célok	
Sorszám	Cél
7.	A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban
8.	A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése
9.	A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

Forrás: saját szerkesztés

3. stratégiai cél: A város turisztikai vonzerejének és rekreációs lehetőségeinek bővítése (specifikus cél)

A település rendelkezik megfelelő természeti és épített turisztikai adottságokkal, ennek ellenére a turisztikai vendégforgalom az elmúlt 10 évben jelentősen csökkent, valamint a vendéglátóhelyek, szálláshelyek kínálata is alulmarad a megyei járásközponti és az országos átlag értékeinél, kevesebb turista kevesebb ideig marad a városban, a térségben. A természeti környezet, a település körüli dombvidék, valamint a Zemplén-hegyvidék közelsége, az erdők, patakok kedvező lehetőségeket kínál a természet közeli turizmus számára. A település kulturális értékei a Rákóczi vár, az egyházi építmények, emlékművek, a szerencsi csokoládé hagyományai valamint a környező települések értékei kedvező lehetőséget nyújtanak az öko- és történelmi turizmus felé érdeklődők számára. Az ipar fejlesztése mellett, fontos gazdaságilag több lábbon állás. A turizmus fejlesztése jövedelmet teremt az ebből élő lakosságnak, valamint multiplikátor hatása révén a turizmust kiszolgáló ágazatokat fejleszti. A turisztikai adottságok kihasználása elősegíti a vendégforgalom, a városban töltött éjszakák számának növelését.

3.1. rész cél: A kulturális értékek turisztikai hasznosításának elősegítése

A városban található XVI. századi Szerencsi Rákóczi vár fontos kulturális vonzerő, viszont lehetőségei nem kellően kiaknázottak, ezért szükséges a vár funkcionális fejlesztése. A vár környékén találhatóak a templomok, a szecessziós fürdő, a múzeum. Ezek épületei megfelelő állapotban vannak, de szükséges a funkcionális bővítés, az interaktív szolgáltatások kifejlesztése indokolt. A szerencsi csokoládé hírnevének felelevenítése, erre építő turisztikai szolgáltatások kedvező turisztikai feltételeket biztosíthatna Szerencs városának. Az ehhez kötődő hagyományok olyan értékekkel rendelkeznek, amelyek kellően vonzó, interaktív szolgáltatásokkal bemutatva, minden korosztály számára kulturális vonzerőt jelenthetnek.

3.2. rész cél: Természeti környezet turisztikai lehetőségeinek kihasználása valamint rekreációs szolgáltatások fejlesztése

A város és környezete természeti értékekben gazdag. A táj rehabilitációja az Árpád hegy, Aranka tető, Szerencs patak, és a Takta menti vizes élőhelyek bevonásával történhetne meg (kerékpáros túraútvonal, tanösvény, kalandpark, tábor, kilátók kialakítása). Az aktív turizmus fellendítése miatt fontos lenne a kerékpárút hálózat fejlesztése, kerékpáros túraútvonalak kijelölése részben meglévő kerékpárutak felújításával, új szakaszok építésével.

A rekreációs szolgáltatások bővítésének érdekében szükség lenne szabadidős központ létrehozására, az iskolák sportra alkalmas épületeinek kapacitásának növelésére, sportra alkalmas terek kialakítására, mellyel bővíthető lenne a sport által nyújtott szolgáltatások köre.

3.3. rész cél: Turizmushoz kapcsolódó szolgáltatásfejlesztés

Jelenleg Szerencsen nincs magasabb kategóriájú szálláshely, valamint a vendéglátási szolgáltatások bővítése is szükségszerű lenne. Egy megfelelő minőségű szállás és a hozzá kapcsolódó vendéglátó egység növelhetné a városba érkező, ott éjszakát eltöltő turisták számát.

Problémát okoz a turisztikai marketing tevékenység hiánya. Célszerű lenne egy városmarketinggel foglalkozó szervezet létrehozása, amely foglalkozna a városarculat, városmárka megfelelő menedzselésével. Olyan szervezet létrehozása szükséges, amely nem csak a turisták bevonására törekszik, de figyel az ott élő lakosság igényeire is. A Tokaj-Hegyalja településeinek együttműködésre jó példa a Zempléni Városok Szövetsége (Sárospatak, Sátoraljaújhely, Szerencs és Tokaj), ahol az alapítók fontosnak tartják a térség felemelkedését, melyet együtt szeretnének elérni. Fontos továbbá, hogy a környező településekkel közösen alakítsák ki összetett program kínálatukat, ha a turisztikai programok összehangolt szervezése megtörténne, az segítené a turizmus fellendítését.

6. táblázat: A város turisztikai vonzerejének és rekreációs lehetőségeinek bővítéséhez kapcsolódó releváns eredmény- és hatásindikátorok

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Módszertan és adatforrás	A beszámolás gyakorisága	Bázisérték (2013)	Célérték (2023)
Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	db	TOP indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra.	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra. (növekedés)
Külföldi és belföldi turisták költése	millió Ft	TOP indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra.	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra. (növekedés)
Vendégéjszakák száma	db	KSH	évente	A 2013-as KSH adatok megjelenésekor, később kerül meghatározásra.	A 2013-as KSH adatok megjelenésekor, később kerül meghatározásra. (növekedés)
Egy lakosra jutó idegenforgalmi adó	1000 Ft	KSH	évente	A 2013-as KSH adatok megjelenésekor, később kerül meghatározásra.	3 %-os növekedés

Forrás: saját szerkesztés

7. táblázat: A város turisztikai vonzerejének és rekreációs lehetőségeinek bővítéséhez kapcsolódó EU-s tematikus célok

Kapcsolódó EU-s tematikus célok	
Sorszám	Cél
6.	A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása
8.	A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése
11.	Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása

Forrás: saját szerkesztés

4. stratégiai cél: Munkahelyteremtés (specifikus cél)

A munkahelyek számának növelésével csökkenne a munkanélküliek száma, a lakosság számára magasabb életszínvonal válna elérhetővé, a felsőfokú végzettségű fiatalok a városban maradnának, és itt alapítanak családot, ezzel a város népességmegtartó ereje növekedne. A munkahelyek létrehozásának elengedhetetlen feltétele a gazdaság fejlesztése. Szerencs gazdaságában meghatározó szerepe van az iparnak és a mezőgazdaságnak egyaránt. A működő mikro-és kisvállalkozások nagy számban vannak jelen, de jellemzően tőkeszegények, így a jövőben mindenképpen szükséges a vállalkozások gazdasági stabilitásának megteremtése (az önkormányzat támogatások formájában már segíti ezeket a vállalkozásokat). A kisvállalkozások mellett tovább kell erősíteni a közepes és nagyobb vállalkozásokat, hiszen jelenlétük nélkülözhetetlen a város életében, így a városban lévő tőkét meg kell tartani a gazdasági stabilitás érdekében. A munkahelyteremtés szempontjából az új vállalkozások bevonása is érdeke a városnak.

4.1. rész cél: A működő tőke bevonása

A helyi gazdaságfejlesztés fontos eleme az Önkormányzat vállalkozó barát gazdaságpolitikájának kialakítása. Tevékenységében fontos a szoros és rendszeres kommunikáció és együttműködés. A működő tőke bevonásához elengedhetetlen a befektetés ösztönző marketing kommunikáció, kedvező üzleti környezet megteremtése, ezek tudatosítása. Lényeges a meglévő kedvező befektetési környezet ismertségének javítása is. A marketing fontos eleme, hogy a fejlesztésre szánt területeket előkészítve és tervezetten, összehangolva ajánlja ki a fejlesztői piacon. Fontos a helyi kisvállalkozásokkal és a nagyvállalatokkal is a szoros kapcsolat, a stabil kapcsolat fenntartásához szükséges a vállalkozói igények felmérése, a folyamatos egyeztetések megléte. A város rendelkezik ipari parkkal, ahol az infrastruktúra adott, valamint vannak kijelölt ipari területei (a déli ipari terület kiépítettsége hiányos, melyet infrastrukturálisan fejleszteni kell) ahol nagyobb vállalkozások számára is területet tud biztosítani. Az önkormányzat elsősorban az uniós forrásokat tudja igénybe venni a befektetés ösztönzésre, a vállalkozások szintén az uniós támogatásokat és hiteleket vehetnek igénybe. A telephelyválasztásnál sok esetben számít a szakképzett munkaerő, a megfelelő minőségű infrastruktúra megléte. Az önkormányzat segítheti a betelepülni szándékozó vállalkozásokat az adminisztrációs munkálatokban is. A K+F tevékenység megerősítésére nagyobb hangsúlyt kell fektetni, valamint támogatni kell az innovációs tevékenységet is. A működő tőke bevonására veszélyt jelent a versenytársak közelsége, ezért olyan befektetés ösztönző programot kell kínálni, ami vonzó a gazdálkodó szervezetek, vállalkozások számára. Ha sikerül megnyerni őket, akkor a betelepült vállalkozások növelik a foglalkoztatottságot és csökkentik a munkanélküliséget.

4.2. rész cél: A háztáji gazdálkodás erősítése

A város életében jelentős súllyal jelenik meg a mezőgazdaság, de ez elmúlt években vezető szerepe alább hagyott. A meg lévő adottságokra építve a mezőgazdasági termékek

feldolgozása az élelmiszeripar fellendítését is magával hozhatná. Ennek érdekében szükséges a mezőgazdasági feldolgozó szektor erősítése.

A mezőgazdasági termékek helyi értékesítési lehetőségeinek bővítése szükséges (pl. piactér fejlesztése), a kialakított területen a háztáji gazdálkodás keretében megtermelt terméket eladásra vihetnék. Az értékesítés pedig nem csak a szerencsi lakosság számára válhatna elérhetővé, hanem a járás többi települése is friss jó minőségű termékeket vásárolhatna meg. Ahhoz, hogy a mezőgazdaságra épülő feldolgozó ipar valamint a háztáji gazdálkodás megfelelően működjön, nélkülözhetetlen a szakképzett munkaerő. A fejlesztések eléréséhez indokolt a mezőgazdasági alapismeretek bővítése (melyre már vannak jól alkalmazott példák az általános iskolák által). Ezen a téren az önkormányzat együttműködése az oktatási intézményekkel elengedhetetlen, és nem csak az alapfokú oktatási intézményeknél, hanem a felnőtt képzésben is. A felnőttek képzésénél elengedhetetlen a képesség és hajlandóság az állandó tanulásra, ezt erősíteni szükséges. Ösztönözni kell nem csak az önkormányzati és oktatási intézmény közötti kapcsolat meglétét, hanem a vállalkozói szférát is be kell vonni, az oktatásba. A gazdaság igényeihez kell igazítani a képzéseket.

4.3. rész-cél: Barnamezős területek jövedelemtermelő funkcióval való megtöltése

A Városközpontban lévő volt Cukorgyár területe a 2008-as bezárást követően gazdaságilag kihasználatlan, barnamezős területté vált, melynek területe alacsony koncentrációjú veszélyes hulladékkal és egyéb szennyezéssel terhelt, a városkép tekintetében pedig vizuális konfliktusforrást jelent. A terület iparvágánnyal, és részben hasznosítható épületekkel rendelkezik. A volt kazánház, nagy cukorraktár, répamag raktár műemléki védettsége ezek hasznosítását nagyban megnehezíti, állapotuk erősen leromlott, néhány éven belül jelenős felújítást igényelnek, amely nagyságrendje alapján csak új jövedelemtermelő funkció egyidejű telepítésével realizálható. Az önkormányzat megfelelő befektetői szándék esetén az épületek és a hozzá tartozó 4,5 ha nagyságú iparterületbe sorolt telek használati- vagy tulajdonjogát a beruházónak átadja.

A barnamezős terület hasznosítása – annak belvárosban való elhelyezkedése miatt – kiemelt cél. Fontos, hogy a hasznosítás formájáról való döntésben mérlegelésre kerüljön a felmerülő környezetterhelés (zaj-, levegő) kérdésköre, tekintve, hogy a terület nem csupán a műemléki értékekkel bíró belvárossal, de lakóterületekkel is közvetlen kapcsolatban áll.

8. táblázat: A munkahelyteremtéshez kapcsolódó releváns eredmény- és hatásindikátorok

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Módszertan és adatforrás	A beszámolás gyakorisága	Bázisérték (2013)	Célérték (2023)
Nyilvántartott álláskeresők száma	fő	Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat	évente	548	5 %-os csökkenés
Vállalkozási aktivitás	db/lakosság	TOP indikátor definíciós lap alapján	évente	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra.	3 %-os növekedés
Kkv-k számának változása	%	KSH	évente	A KSH települési szintű adatszolgáltatása alapján később kerül meghatározásra.	5 %-os növekedés
Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték	1000 Ft	KSH	évente	A KSH települési szintű adatszolgáltatása alapján később kerül meghatározásra.	3 %-os növekedés

Forrás: saját szerkesztés

9. táblázat: A munkahelyteremtéshez kapcsolódó EU-s tematikus célok

Kapcsolódó EU-s tematikus célok	
Sorszám	Cél
3.	A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében), a halászati és akvakultúra- ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása
4.	Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban
8.	A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése
10.	Az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás

Forrás: saját szerkesztés

5. stratégiai cél: Vonzó belváros kialakítása (területi cél)

Szerencsén a városközpont a műemléki jelleg, történelmi hangulatú belváros értékes adottságával bír. Ez a turisztikai potenciál mellett a város lakói számára is vonzó életteret, attraktív környezetet jelent. Az utcaképek, a beépítés, az épületek közvetlen látványai örökségi szempontból jelentős értékeket képviselnek (értékes építészeti emlékek, összefüggően azonos karakterű, védelemre érdemes utcaképek). Ezen terület a település igazgatási, kereskedelmi, kulturális központja, ide koncentrálnak a közösségi funkciókat ellátó intézmények, a kereskedelem és a szolgáltatás jelentős része. A belvárost terhelő nagy közúti forgalom, a nem megfelelő számú parkolóhely azonban jelentősen árnyalja a település belvárosának értékeit, továbbá a városközponti funkció sem teljes egy olyan közösségi tér nélkül, amely rendezett, vonzó helyszínt biztosít a városi programoknak, és értékes hozadékként erősíti az identitást.

5.1. rész cél: A belvárosi forgalom tehermentesítése

A városközpont (elsősorban a Rákóczi utca és Ondi utca városközponti szakaszán) áthaladó gépkocsiforgalom zajkibocsátása és porszenyvezése a lakóépületek közelsége, valamint a védendő homlokzatok közelsége miatt zavaró. Ezen útszakasznak azonban nincsen igazán

használható tehermentesítő út alternatívája, a védett településszerkezet miatt új utak nyitása pedig nem lehetséges.

A városközponti forgalom csökkentést így több, kisebb hatékonyságú eszközön keresztül lehetséges mérsékelni: a belterületi úthálózat fejlesztése hozzájárulhat a forgalom egy kisebb részének a Rákóczi útról való letereléséhez; a belvárost is érintő kerékpárút hálózat fejlesztés a környezetet nem terhelő kerékpáros forgalom élénkítését vonhatja magával (mely a helyi lakosság körében sok esetben alkalmas lehet a gépkocsi közlekedés helyettesítésére), a belvárosi parkolási rendszer átgondolása szintén szükséges beavatkozási elem.

5.2. rész-cél: Parkolási problémák megoldása

A városközpontban jelenleg parkolási nehézségek jelentkeznek, az elégtelen számú – bár ingyenes – parkoló férőhely szám miatt. A központban a térítéses parkolási rendszer bevezetése bár kezdetben várhatóan erős társadalmi ellenállásba ütközne, a helyi lakosságot a gyalogos, és kerékpáros közlekedés irányába terelheti. Egyértelmű azonban, hogy ez nem jelent jelentős forgalom visszaszorítást, ezért fontos, hogy ezzel egyszerre bővítésre kerüljenek a belváros területén a parkolóhelyek, hozzájárulva a terület rendezettségéhez és a belvárosi funkciók, közszolgáltatások könnyebb fizikai elérhetőségéhez.

5.3. rész-cél: Városközponti funkció megerősítése

Szerencsén a településközponti funkciókat részben a Rákóczi utca tömöríti – itt található meg a közszolgáltatások túlnyomó többsége – azonban a városban főtér településszerkezetileg nem került kialakításra. A főtér (rendezvénytér) a településkép rendezettségét szolgálja, helyet ad a várost érintő közösségi programoknak, rekreációs lehetőséget biztosíthat, és identitáserősítő hatással bír. Kialakításánál nehézséget jelenthet, hogy a városszerkezet korlátozza a belvárosi forgalom átszervezésének lehetőségét.

10. táblázat: Vonzó belváros kialakításához kapcsolódó Releváns eredmény- és hatásindikátorok

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Módszertan és adatforrás	A beszámolás gyakorisága	Bázisérték (2013)	Célérték (2023)
Napi utazások estén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	%	TOP indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra.	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra. (növekedés)
Elégedettség a települési környezet minőségével	pontérték (1-10)	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés	évente	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés alapján később kerül meghatározásra	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés alapján később kerül meghatározásra.
Támogatással érintett lakosok száma a rehabilitált településrészen	fő	Kedvezményezetti kimutatás alapján	évente	Kedvezményezetti kimutatás alapján később kerül meghatározásra.	Kedvezményezetti kimutatás alapján később kerül meghatározásra.

Forrás: saját szerkesztés

11. táblázat: Vonzó belváros kialakításához kapcsolódó EU-s tematikus célok

Kapcsolódó EU-s tematikus célok	
Sorszám	Cél
6.	A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
7.	A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban

Forrás: saját szerkesztés

2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

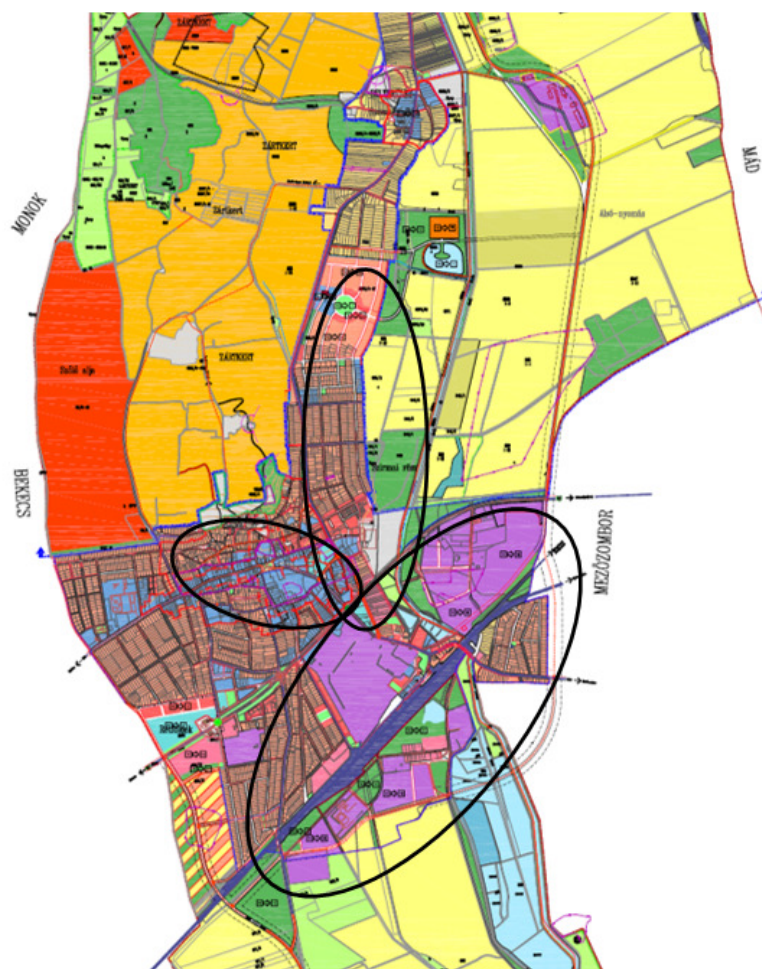
2.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

A településfejlesztési akcióterületek kijelölése során olyan belterületeket szükséges lehatárolni, melyek hasonló adottságokkal, problémákkal, fejlesztési igényekkel rendelkező területegységek, s mint ilyenek, alkalmasak arra, hogy hasonló (típusú), egymást erősítő hatással bíró fejlesztéseknek adjanak helyt. Amint a Szerencs városközpont rehabilitáció Akcióterületi Terv (2007-2013) is rámutat, a városrészek lehatárolását nem lehet a település rendezési tervétől függetlenül kezelni, hiszen a fejlesztési lehetőségeket alapvetően meghatározzák a szerkezeti tervben rögzített terület felhasználási egységek, valamint a szabályozási tervben szereplő övezeti besorolások, és a helyi építési szabályzatban az egyes övezetekre vonatkozó előírások. Az ITS tervezése során megállapítást nyert, hogy az ezen, hivatkozott akcióterületi tervben szereplő, már ismert területi lehatárolás használatától való eltérés nem indokolt, tekintve, hogy ez a lehatárolási rendszer megfelelően illeszkedik jelen dokumentumban foglalt fejlesztési célok, elképzelések hálózatához is.

A lehatárolt fejlesztési területek a megalapozó vizsgálatban többször is hivatkozásra kerültek (pl. 1.7.2.; 3.2., 3.3.1., utóbbiban szerepeltek a városrészt jellemző problémák és fejlesztési célok), azonban míg ott, mint *városrészek* jelennek meg, ezen fejezetben már mint integrált fejlesztéseknek helyt adó *akcióterületek* kerülnek kezelésre. (Az akcióterületek sorszámozása mindemellett a városrészek korábban hivatkozott sorszámrendszerét követi, a két besorolási rendszer egymással való összevethetőségének biztosítására.)

A területi lehatárolástól eltérően két városrészt – a nyugati városrészt és Ond településrészt – jelen fejezet nem kezel akcióterületként. Ennek oka abban áll, hogy az akcióterületi kijelölés több, ugyanarra a területre vonatkozó, egymással szinergiában lévő beavatkozási eszközt feltételez, ezzel szemben ezen két városrészt nem (nyugati), vagy csak egyetlen (Ond) beavatkozási eszköz érinti. Ennek okán ezen területek nem szerepelnek az akcióterületi lehatárolásban, azonban megjegyzendő, hogy jelen dokumentum 2.4. pontjában szereplő, a település egészét érintő beavatkozási elemek ezen a városrészekre is kiterjedhetnek.

1. ábra: Egyes akcióterületek egymáshoz viszonyított elhelyezkedése



Forrás: saját szerkesztés

I. – Városközponti akcióterület

2. ábra: Szerencs, városközponti akcióterület



Forrás: saját szerkesztés

Lehatárolás: Gyár út (a 37.sz. fkl út belterületi szakasza) és a Nagyvárad (prügyi) út kereszteződésétől indulva: Gyár út ⇒ Gyár út-Rákóczi út körforgalom ⇒ Rákóczi út alsó szakasza a Magyar utcáig ⇒ Magyar utca ⇒ Ondi út a Hegy utcáig ⇒ Hegy utca ⇒ Árpád utca ⇒ Hunyadi utca ⇒ Kórház köz ⇒ Rákóczi út a Csalogány útig ⇒ Ságvári utca ⇒ Erzsébet tér ⇒ Molnár István utca ⇒ Takta utca ⇒ Kassa utca ⇒ Gyár út - Nagyvárad út kereszteződése.

III. – Északi akcióterület

3. ábra: Szerencs, északi akcióterület

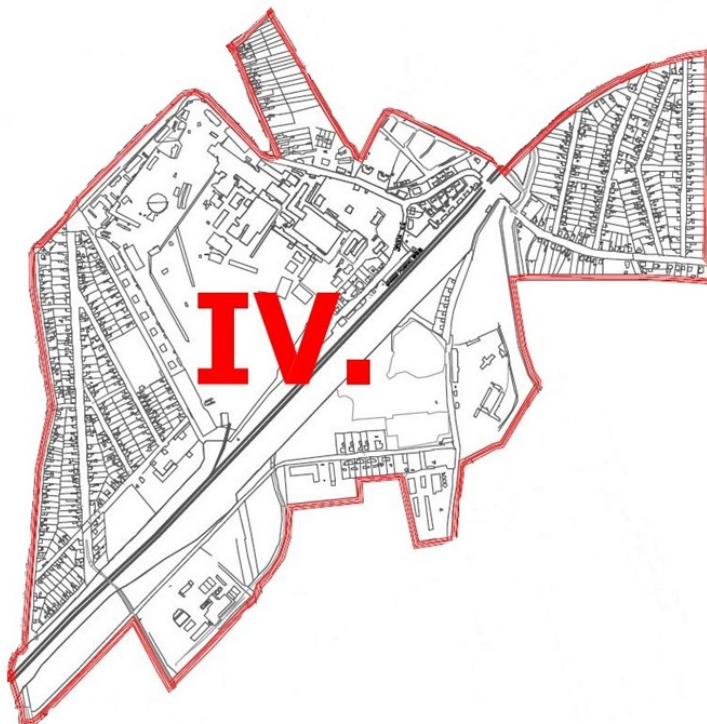


Forrás: saját szerkesztés

Lehatárolás: A Nyár út – Magyar utca kereszteződésétől indulva a Rákóczi út – Csalogány út kereszteződéséig határos a városközponttal: Nyár út – Magyar utca kereszteződése ⇨ Magyar utca ⇨ Ondi út a Hegy utcáig ⇨ Hegy utca ⇨ Árpád utca ⇨ Hunyadi utca ⇨ Kórház köz ⇨ Rákóczi út a Késmárk út kereszteződéséig – innen a Bakó utcáig határos a nyugati városrészsel – ⇨ Késmárk utca ⇨ Bakó József utca ⇨ Felső pincesor ⇨ Árpádhegy utca ⇨ Fenyves utca ⇨ Ondi út Ond településrészig ⇨ Ond Hunyadi utca ⇨ tervezett keleti belterületi határ ⇨ Petrikovits utca ⇨ Szerencs patak ⇨ 37.sz. fkl. ⇨ Nyár út – Magyar utca kereszteződése.

IV. – Déli akcióterület

4. ábra: Szerencs, déli akcióterület



Forrás: saját szerkesztés

Lehatárolás: A Gyár út – Nagyvárad út kereszteződésétől a Nyár út – Magyar utca kereszteződéséig határos a városközponttal: Gyár út ⇔ Gyár út - Rákóczi út körforgalom ⇔ Rákóczi út alsó szakasza a Magyar utcáig ⇔ Magyar utca – Nyár út kereszteződése ⇔ 37.fkl. a Szerencs patakig (az északi és a déli városrész közös határa) ⇔ Szerencs patak a vasúti hídig ⇔ vasúti töltés a keleti belterületi határig ⇔ József Attila utca ⇔ Dobó Katica utca ⇔ a Malom tanya mentén haladó belterületi határ ⇔ Malomtanya út a prűgyi útig ⇔ prűgyi út a vasúti átjáróig - innen a déli városrész határos a nyugati városrészszel – ⇔ Pozsonyi út ⇔ Nagyvárad út ⇔ Gyár út - Nagyvárad út kereszteződése.

2.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése

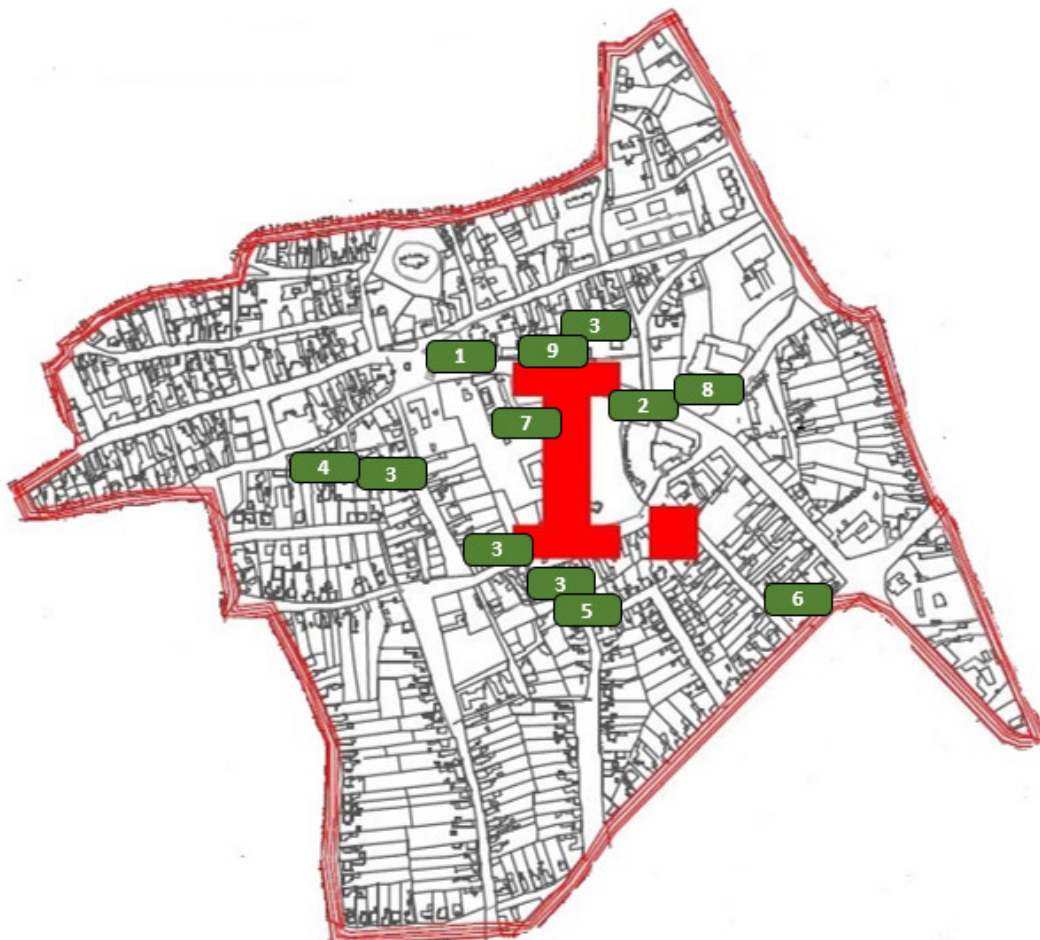
12. táblázat: I. Városközponti akcióterület:

Ssz.	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Fejlesztés rövid leírása	Tervezett megvalósítás éve	Igényel-e a rendezési terv módosítását
1.	Leállósávok, parkolók kialakítása	Szerencs Város Önkormányzata	Az akcióterületen belül (fizető) parkolóhelyek kialakítása, a belváros csúcsidőben jelentkező parkolási kapacitásproblémáinak megoldására, mely közvetve a belvárosi kereskedelmi és szolgáltatási célú egységek fellendülését is szolgálja.	2017-2018	Nem
2.	Kereskedelmi, szolgáltató rendeltetési egységek kialakítása, valamint meglévő kereskedelmi, szolgáltatási célú épületek felújítása	Vállalkozói szféra	A városközpontban a felújított épületek, a vonzó környezet élhetőbb belvárost teremt, erősíti a vásárlói bizalmat, növeli a forgalmat, így a jövedelemtermelő képességet, ugyanakkor az elérhető magasabb jövedelem ösztönöz a felújítások megvalósítására, a vállalkozások fejlesztésére, újabb befektetésekre.	2017-2018	Nem
3.	Belvárosi úthálózat fejlesztése	Szerencs Város Önkormányzata	Erzsébet út, Ságvári u., Molnár István u., Tatay Zoltán u., Huszárvár u., Jókai u., Kossuth u. felújítása.	2016-2017	Nem
4.	Erzsébet tér átalakítása	Szerencs Város Önkormányzata	Parkolók kialakítása, útfelújítás, játszótér és zöldfelület rendezése.	2016-2017	Nem
5.	A piac rekonstrukciója	Szerencs Város Önkormányzata	Jövedelemtermelő gazdasági funkcióval rendelkezik. Befogadóképesség növelése, minőségi fejlesztés történne, a piac (kisvárosi vásárcsarnok) mely nem csak szombatoként működne.	2016-2017	Nem
6.	Turisztikai Szolgáltató Központ kialakítása	Szerencs Város Önkormányzata	Kerékpáros turisztikai központ és helytörténeti múzeum kialakítása az egykori Szerencsi Cukorgyár megmaradt, műemlékké nyilvánított épületeinek	2015-2016	Nem

			környezetében lévő, helyi védelem alatt álló Szerencs, Rákóczi u. 121. sz. alatti épület átalakításával, felújításával, környezetének rendezésével.		
7.	A Rákóczi vár turisztikai kínálatának bővítése	Szerencs Város Önkormányzata	A Rákóczi vár turisztikai vonzerejének növelése	2016-2017	Nem
8.	Szerencsi Szakképző Intézet fejlesztése	Szerencs Város Önkormányzata	Mindkét épülete felújítást igényel, az Ondi úti épület állapota közepes, míg a Rákóczi úti épület állapota erősen leromlott.	2016-2017	Nem
9.	Energetikai korszerűsítés az önkormányzati épületekben	Szerencs Város Önkormányzata	Épületek hőszigetelése, épületgépészeti rendszerek korszerűsítése, hőszivattyús, napelemes és napkollektoros rendszerek kiépítése	2016-2017	Nem

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás (saját szerkesztés)

5. ábra: Városközponti fejlesztések térképes ábrázolása (a sorszámok a 12. táblázatban jelzettekkel egyezők)



Forrás: saját szerkesztés

13. táblázat: III. Északi akcióterület:

Ssz.	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Fejlesztés rövid leírása	Tervezett megvalósítás éve	Igényel-e a rendezési terv módosítását
1.	Szerencsi Pincesorok felújítása, fejlesztése	Szerencs Város Önkormányzata	A helyi védelem alatt álló pincesor rekonstrukciója (pl. turisztikai hasznosítása)	2016-2017	Nem
2.	Szabadidőközpont fejlesztés	Szerencs Város Önkormányzata	Sportra és rekreációra alkalmas infrastruktúra fejlesztés	2016-2017	Nem

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás (saját szerkesztés)

6. ábra: Északi akcióterületi fejlesztések térképes ábrázolása (a sorszámok a 13. táblázatban jelzettekkel egyezők)



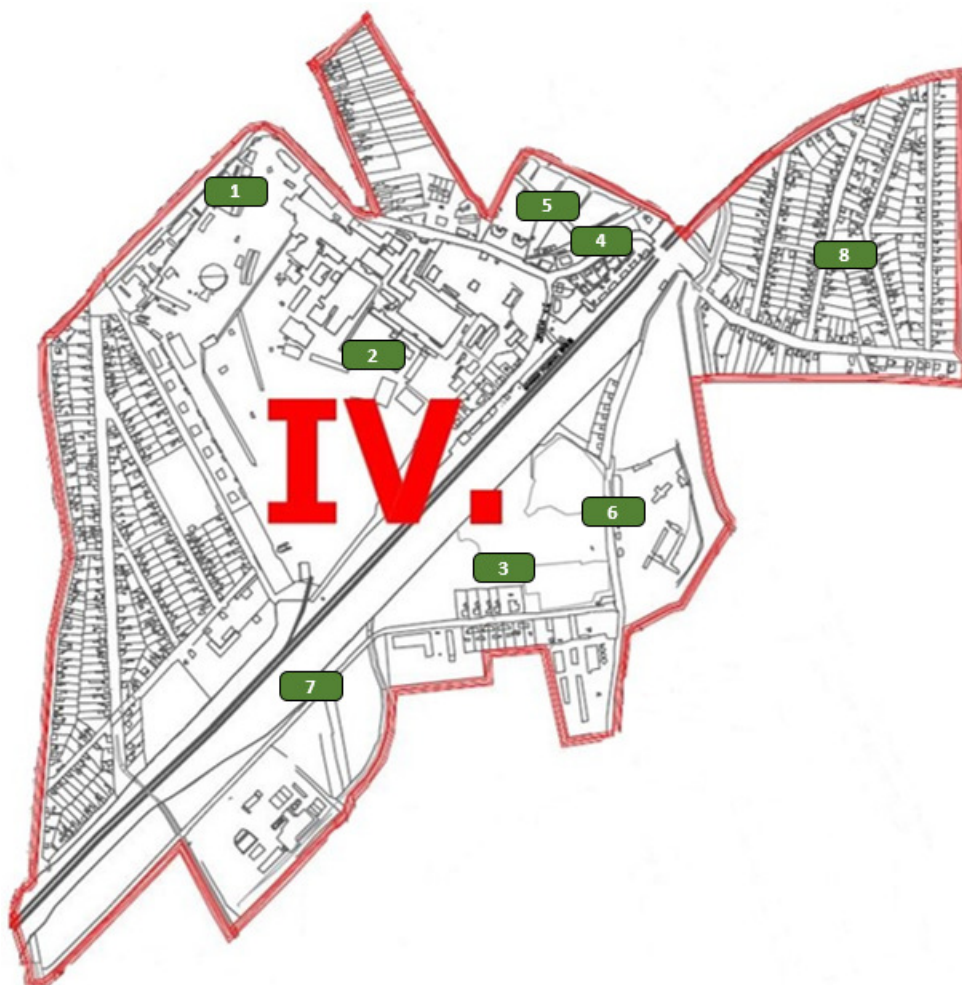
Forrás: saját szerkesztés

14. táblázat: IV. Déli akcióterület:

Ssz.	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Fejlesztés rövid leírása	Tervezett megvalósítás éve	Igényel-e a rendezési terv módosítását
1.	Cukorgyári műemlék épületek felújítása, hasznosítása	Szerencs Város Önkormányzata	A volt Cukorgyári terület nem környezetterhelő újrahasznosítása.	2017-2018	Nem
2.	Gyümölcsle üzem létesítése	Vállalkozói szféra	Helyi mezőgazdasági termékek feldolgozására épülő üzem kialakítása	2018-2020	Nem
3.	Szerencs Déli Iparterület Fejlesztése	Szerencs Város Önkormányzata	A város déli határában meglévő gazdasági ipari terület bővítése, útépítéssel és a terület közművesítésével	2016-2017	Nem
4.	Cukorcirok alapú fruktózt- glükózt gyártó üzem létesítése	Vállalkozói szféra	Gyártó üzem létesítése	2018-2020	Nem
5.	A cukorcirok üzem melléktermékére alapozott brikettáló üzem, valamint a hulladék hőre alapozott kertészet létesítése	Vállalkozói szféra / Szerencs Város Önkormányzata	Az üzem nagy élőmunka igény miatt önkormányzati szerepvállalással, esetleg önkormányzati tulajdonú céggel megvalósítandó fejlesztés	2018-2020	Nem
6.	Üveggyapotgyár létesítése	Vállalkozói szféra	Jelentős munkahely teremtő hatással bíró, évi 10.000 tonna késztermék előállítására alkalmas üzem létrehozása	2016-2017	Nem
7.	Intermodális haditechnikai logisztikai központ kialakítása	Vállalkozói szféra	Speciális haditechnikai intermodális logisztikai és felújító központ kiépítése Szerencsen	2016-2017	Nem
8.	Fecskés településrész csapadékvíz elvezetése	Szerencs Város Önkormányzata	A csapadékvíz által okozott problémák megoldása.	2016-2017	Nem

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás (saját szerkesztés)

7. ábra: Déli akcióterületi fejlesztések térképes ábrázolása
(a sorszámok a 14. táblázatban jelzettekkel egyezők)



Forrás: saját szerkesztés

A Tervezett megvalósítás éve mezőben a beruházások fizikai megvalósításának ideje került feltüntetésre, azaz ezen periódus nem foglalja magában a kapcsolódó pályázatok megírásának, benyújtásának, leszerződésének időigényét (mely feladatok a táblázatban szereplő kezdő dátumot megelőzi).

A projektek ütemezésénél a következő szempontok kerültek figyelembe vételre:

- A projektek előkészítettségének szintje.
Azon projektek, melyek még csupán az ötlet szintjén állnak és konkrét előkészítő lépések még nem történtek, a tervezési időszak végére kerültek sorolásra, míg a magasabb előkészítettségű szintű projektek, illetve amelyek már rendelkeznek bárminemű dokumentációval, esetleg tervekkel is, megvalósításuk a programozási időszak elejére tervezett.
- A támogatási források rendelkezésre állásának várható ideje.
Azon projektötletek kerültek előbbre sorolásra az ütemezés során, melyek jelenlegi ismereteink szerint leghamarabb juthatnak pályázati forrásokhoz.

- A szükséges önrész mértéke és rendelkezésre állása.
Azon projekteket terveztük a 2014-2020-as időszak elejére, melyekhez majdan szükséges önrész mértéke a legalacsonyabb, illetve a jövőbeni projektgazda számára rendelkezésre állnak.
- A projektek egymásra épülése.
Azon projekteket terveztük előrébb, amelyek komplexitásuknál fogva, vagy jellegükből adódóan megkövetelik, hogy hamarabb készüljenek el, induljanak meg, mintegy alapot képezve a majdan rájuk épülő projektek számára.

A vállalkozói szféra által megvalósítandó fejlesztésekről az Önkormányzat vezetése szervezett együttműködés (írásbeli és szóbeli konzultáció) keretében folytat egyeztetéseket a helyi gazdasági szereplők vezetőivel.

2.3. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

A költségek megadásakor becsült költségekkel kalkulálunk, abból adódóan, hogy a fejlesztési elképzelések előkészítettségi foka számos esetben alacsony, a pontos műszaki tartalom sem ismert, így a megadott adatok nem tekinthetők kötelezettségvállalásnak. Az ugyanazon projektgazdához tartozó, egyidejűleg folyó beruházásokban rejlő likviditási kockázatokat a források pályázati rendszerből való biztosítása kezelheti.

15. táblázat: I. Városközponti akcióterület:

Ssz.	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Becsült költség (millió Ft)
1.	Leállósávok, parkolók kialakítása	Szerencs Város Önkormányzata	500
2.	Kereskedelmi, szolgáltató rendeltetési egységek kialakítása, valamint meglévő kereskedelmi, szolgáltatói célú épületek felújítása	Vállalkozói szféra	600
3.	Erzsébet tér átalakítása	Szerencs Város Önkormányzata	200
4.	Belvárosi úthálózat fejlesztése	Szerencs Város Önkormányzata	800
5.	A piac rekonstrukciója (kisvárosi vásárcsarnok kialakítása)	Szerencs Város Önkormányzata	400
6.	Turisztikai Szolgáltató Központ kialakítása	Szerencs Város Önkormányzata	520
7.	A Rákóczi vár turisztikai kínálatának bővítése	Szerencs Város Önkormányzata	150
8.	Szerencsi Szakképző Intézet fejlesztése	Szerencs Város Önkormányzata	1 651
9.	Energetikai korszerűsítés az önkormányzati épületekben	Szerencs Város Önkormányzata	1 270
Akcióterület összesen:			6 091

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás (saját szerkesztés)

16. táblázat: III. Északi akcióterület:

Ssz.	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Becsült költség (millió Ft)
1.	Szerencsi Pincesorok felújítása, fejlesztése	Szerencs Város Önkormányzata	500
2.	Szabadidőközpont fejlesztés	Szerencs Város Önkormányzata	1 079
Akcióterület összesen:			1 579

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás (saját szerkesztés)

17. táblázat: IV. Déli akcióterület:

Ssz.	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Becsült költség (millió Ft)
1.	Cukorgyári műemlék épületek felújítása, hasznosítása	Szerencs Város Önkormányzata	1 500
2.	Gyümölcsle üzem létesítése	Vállalkozói szféra	4 000
3.	Szerencs Déli Iparterület Fejlesztése	Szerencs Város Önkormányzata	1 524
4.	Cukorcirok alapú fruktózt- glükózt gyártó üzem létesítése	Vállalkozói szféra	4 000
5.	A cukorcirok üzem melléktermékére alapozott brikettáló üzem, valamint a hulladék hőre alapozott kertészet létesítése	Vállalkozói szféra / Szerencs Város Önkormányzata	2 600
6.	Üvegyapotgyár létesítése	Vállalkozói szféra	9 000
7.	Intermodiális haditechnikai logisztikai központ kialakítása	Vállalkozói szféra	900
8.	Fecskés településrész csapadékvíz elvezetése	Szerencs Város Önkormányzata	300
Akcióterület összesen			23 824

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás (saját szerkesztés)

Az ITS keretében megvalósítani tervezett projektek forrásigénye (mintegy 31 494 millió Ft) jelentősen meghaladja a tervezési időszakban reálisan bevonható források mértékét, ami optimista becslés esetén sem több mint – figyelembe véve az előző EU-s fejlesztési ciklusban elnyert források nagyságát és a pályázati sikerességet – körülbelül 20,4 milliárd forint. A tervezett beavatkozások jelentős része a TOP-ból számíthat forrásokra, azonban települési szinten a megyei ITP-k sem tartalmaznak forrásmegosztást.

Mivel a tervezés jelen fázisában még nem áll rendelkezésre minden operatív program végleges tartalma, és intézkedés szintű forráskerete sem ismert, az ITS ténylegesen végrehajtásra kerülő beavatkozásai sem azonosíthatóak. Az elérhető forrásokhoz kapcsolódó feltételek folyamatos figyelése, lehetőség szerinti alakítása, ill. ez alapján a végrehajtandó projektek kiválasztása az ITS menedzselésének részét képezi.

2.4. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések (hálózatos projektek) és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

A hálózatos projektek egymással összehangolt vagy térben kapcsolódó projektek. Az ilyen típusú projektek jellemzője, hogy több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből állnak, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, esetleg egy együttműködő rendszer elemeit is képezhetik.

18. táblázat: Az akcióterületeken kívül végrehajtandó fejlesztési elképzelések (hálózatos projektek)

Ssz.	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Fejlesztés rövid leírása	Tervezett megvalósítás éve	Igényel-e a rendezési terv módosítását	Becsült költség (millió Ft)
1.	Kerékpárutak kialakítása, fejlesztése belterületen	Szerencs Város Önkormányzata	Kerékpárút hálózat fejlesztése (meglévő utak közötti kapcsolódást biztosító, szakaszok, illetve új nyomvonalak kiépítése), a belvárost terhelő gépkocsiforgalom csökkentése, a turizmus elősegítése, a környezet- és zajterhelés csökkentése céljából. Keleti Ipari Park kerékpáros (és gyalogos), biztonságos megközelíthetőségének kialakítása.	2016-2017	Nem	487,2
2.	Szerencs és Takta patak árvízvédelmi fejlesztése	Szerencs Város Önkormányzata	Több települést érintő árvízvédelmi fejlesztés.	2018-2020	Nem	2 147
3.	Vízvezeték rekonstrukció	Szerencs Város Önkormányzata	Jelenleg a csapadék és szennyvíz rendszer egyes szakaszokon nincs szétválasztva, ezek szétválasztása szükséges, valamint az elavult, korszerűtlen ivóvízhálózat rekonstrukciója.	2018-2020	Nem	762
4.	Hévíz hasznosítás Szerencsen	Szerencs Város Önkormányzata	Jelenleg is több működő, illetve nem hasznosított geotermikus kút található a településen,	2018-2020	Nem	1 283

			ezek kommunális, ipari fűtési, használati meleg vízellátási, s egyéb célokra való hasznosítása.			
5.	Biomassza feldolgozás és hasznosítás	Szerencs Város Önkormányzata	Jelentős erdészeti és mezőgazdasági alapanyag potenciál van a térségben. Kisléptékű biomassza alapú energiatermelő egységek építése.	2018-2020	Nem	2 147
6.	Közvilágítás korszerűsítése	Szerencs Város Önkormányzata	LED-es technológiát alkalmazó közvilágítás korszerűsítés.	2018-2020	Nem	2 000
7.	Közétkeztetés korszerűsítése	Szerencs Város Önkormányzata/ Szerencsi Városüzemeltető Kft.	Dietetikus étkeztetésre alkalmas konyha kialakítása, valamint a főzőkonyha és étkező felújítása.	2018-2020	Nem	500
8.	Komposztáló telep kiépítése Szerencs településen	Szerencs Város Önkormányzata	A fejlesztés megvalósulásával hasznosításra kerül a keletkező zöldhulladékon túl a szennyvíztelepen keletkező, és jelenleg lerakóra elszállításra kerülő szennyvíziszap is.	2018-2020	Nem	500
9.	Turizmusfejlesztési program a „Szerencs Csokoládé” jegyében	Szerencs Város Önkormányzata	A szerencsi csokoládé hírnevére alapozva, megfelelő marketinggel, program kínálattal való turisztikai fejlesztés	2016-2017	Nem	711
10.	A természeti környezet adottságaira alapozott, aktív pihenést szolgáló turisztikai attrakciók fejlesztése	Szerencs Város Önkormányzata	A természeti környezet adottságaira alapozott, aktív pihenést szolgáló turisztikai attrakciók fejlesztése (kerékpáros túraútvonal, tanösvény, kalandpark, kilátók kialakítása).	2016-2017	Nem	2 147
11.	Simai Ifjúsági Tábor fejlesztése	Szerencs Város Önkormányzata	A Simán található tábor turisztikai célú infrastruktúra fejlesztése	2018-2020	Nem	150
12.	Ond településrész csapadékvíz elvezetése	Szerencs Város Önkormányzata	A csapadékvíz által okozott problémák megoldása.	2016-2017	Nem	462

13.	Belterületi úthálózat fejlesztés	Szerencs Város Önkormányzata		2016-2017	Nem	1 969
Összesen:						15 265,2

2.5. Tervezett beavatkozások és kapcsolódó output indikátorok

Az alábbi táblázatban összerendelésre kerülnek az előző pontokban ismertetett beavatkozások, illetve az azokhoz kapcsolható output indikátorok. (Az output indikátorok részletes adatainak összefoglaló táblázata a 6.4. pontban szerepel.)

19. táblázat: a 2.2. és a 2.4. pontokban felsorolt egyes beavatkozásokhoz kapcsolódó output indikátorok

Ssz.	Fejlesztés megnevezése	Kapcsolódó output indikátorok
1.	Leállósávok, parkolók kialakítása	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza (km)
2.	Kereskedelmi, szolgáltató rendeltetési egységek kialakítása, valamint meglévő kereskedelmi, szolgáltatói célú épületek felújítása	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m ²)
3.	Belvárosi úthálózat fejlesztése	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza (km) Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma (db)
4.	Erzsébet tér átalakítása	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m ²) Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága (m ²)
5.	A piac rekonstrukciója	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m ²)
6.	Turisztikai Szolgáltató Központ kialakítása	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év)
7.	A Rákóczi vár turisztikai kínálatának bővítése	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év)
8.	Szerencsi Szakképző Intézet fejlesztése	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m ²)
9.	Energetikai korszerűsítés az önkormányzati épületekben	A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év) Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés (PJ/év)
10.	Szerencsi Pincesorok felújítása, fejlesztése	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m ²)
11.	Szabadidőközpont fejlesztés	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m ²)
12.	Cukorgyári műemlék épületek felújítása, hasznosítása	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m ²) A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe (ha)
13.	Gyümölcslé üzem létesítése	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe (ha)

		Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)
14.	Szerencs Déli Iparterület Fejlesztése	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe (ha)
15.	Cukorcirok alapú fruktózt- glükózt gyártó üzem létesítése	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe (ha)
		Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)
16.	A cukorcirok üzem melléktermékére alapozott brikettáló üzem, valamint a hulladék hőre alapozott kertészet létesítése	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe (ha)
		Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)
17.	Üveggyapotgyár létesítése	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe (ha)
		Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)
18.	Intermodális haditechnikai logisztikai központ kialakítása	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe (ha)
		Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)
19.	Fecskés településrész csapadékvíz elvezetése	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza (m)
20.	Kerékpárutak kialakítása, fejlesztése belterületen	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza (km)
		Kialakított kerékpáros barát települések vagy településrészek száma (db)
21.	Szerencs és Takta patak árvízvédelmi fejlesztése	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza (m)
22.	Vízvezeték rekonstrukció	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza (m)
23.	Hévíz hasznosítás Szerencsen	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség (PJ/év)
		A megújuló energia-termelés további kapacitása (MW)
24.	Biomassza feldolgozás és hasznosítás	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség (PJ/év)
		A megújuló energia-termelés további kapacitása (MW)
25.	Közvilágítás korszerűsítése	Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés (PJ/év)
26.	Közétkeztetés korszerűsítése	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m ²)
27.	Komposztáló telep kiépítése Szerencs településen	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség (PJ/év)
		A megújuló energia-termelés további kapacitása (MW)
28.	Turizmusfejlesztési program a „Szerencs Csokoládé” jegyében	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év)

29.	A természeti környezet adottságaira alapozott, aktív pihenést szolgáló turisztikai attrakciók fejlesztése	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év)
30.	Simai Ifjúsági Tábor fejlesztése	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év)
31.	Ond településrész csapadékvíz elvezetése	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza (m)
32.	Belterületi úthálózat fejlesztés	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza (km)

Forrás: saját szerkesztés

3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

A 2011. évi népszámlálási adatok (KSH adatbázis), valamint a településen történt személyes egyeztetések alapján nincs a településen szegregátum, sem olyan településrész, mely szegregációval érintett.

4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1. Külső összefüggések

4.1.1. EU 2020 stratégia

Az Európai Unió 2014-2020-as fejlesztési időszakában kiemelkedő szerep jut az integrált várospolitikai ösztönzésére. A kohéziós politika célja, hogy támogassa az integrált várospolitikát, elősegítse a fenntartható városfejlesztést. Az Európai Regionális Fejlesztési Alapnak (ERFA) alapelve, hogy olyan integrált stratégiákat kell támogatnia a fenntartható városfejlődés érdekében, amelynek célja a várostérségeket érintő gazdasági, környezeti, éghajlattal összefüggő és társadalmi problémák kezelését.

Az ERFA a következő **tematikus célkitűzéseket** támogatja:

- 1.) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
- 2.) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
- 3.) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
- 4.) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
- 5.) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és kezelés előmozdítása;
- 6.) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
- 7.) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
- 8.) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
- 9.) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
- 10.) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
- 11.) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

Hangsúlyos uniós elvárás, mely összhangban áll a hazai városfejlesztési prioritásokkal és hazai elvárás a fenti tematikus célokon belül az alábbi négy beruházási al-célhoz kapcsolódó beavatkozások vizsgálata és megjelenítése:

- kiemelten az alacsony szén-dioxid kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása (helyi zöld gazdaság fejlesztése, a város gazdaságszervező szerepének elősegítése a helyi foglalkoztatás ösztönzése érdekében);
- a városi környezet javítása, beleértve a barnamezős területek rehabilitációja és a levegőtisztaság mérséklése;
- a fenntartható városi közlekedés elősegítése;
- a hátrányos helyzetű városi és vidéki területek fizikai és gazdasági megújítása.

Az EU 2020 stratégiájához való illeszkedés jelen ITS dokumentum 1.2. pontjában minden megfogalmazott stratégiai és területi célhoz rendelve megvizsgálásra és feltüntetésre került.

4.1.2. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

A dokumentum 2014-ben készült el. Hosszú távú jövőképe és célrendszere 2030-ig szól. 2014-2020 közötti időszakra pedig, fejlesztési irányokat fogalmaz meg az ország egészére tekintve.

Az OFTK négy hosszú távú 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

Az OFTK négy hosszú távú átfogó céljai:

- *Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés*
A nemzetstratégiai ágazatokban történő beruházások és vállalkozásfejlesztés támogatása (kis- és középvállalkozások, az önellátást elősegítő és családi gazdaságok, a nemzeti vállalatok megerősítése). Kiemelt területek a piaci lehetőségeik szélesítése a nemzeti szolgáltatási piacok visszaszerzése, a biztonságos élelmiszerellátás, a helyi gazdaság megerősítésével a helyi közösségek autonóm, önfenntartó, öngondoskodó erejének a helyreállítása.
- *Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom*
A népességszám növelése, a gyermekek születésének ösztönzése. A közép- és az alsó- középosztály, valamint a közösségek és családok megerősítése. Az egészséges életmód, a sport és a mozgás, a kultúrához való hozzáférés és az egészséges táplálkozás ösztönzése, az egészségügy fejlesztése.
- *Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme*
Természeti erőforrásainkkal való fenntartható gazdálkodás, az erőforrások megőrzés, az élelmiszer-, az energia-, a környezet-, valamint a klímabiztonság megteremtése; az egészséges ivóvíz ellátás, a tájak és az élővilág sokféleségének megőrzése; az egészséges élet környezeti feltételeinek és jobb minőségének biztosítása.
- *Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet*
Az ország Budapest központúságának oldása. A térségi versenyképességet és növekedést segítő térszerkezet létrehozása. A térségi kapcsolatok kialakítása, erősítése, területi együttműködés és integráció erősítése, a város-vidék kapcsolatok megújítása. A térségi autonómia, önellátó és önfenntartó képesség erősítése. Az elmaradott térségek felzárkóztatása, a térségi sajátosságoknak megfelelő térségi fejlődési pályák kialakítása

Jelen ITS dokumentum OFTK-hoz való illeszkedése több pontban megfigyelhető. Az értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés, valamint a helyi gazdaság megerősítésének célja visszaköszön jelen dokumentum 4. specifikus céljában (működő tőke bevonása, háztáji gazdálkodás megerősítése).

Az egészséges és megújuló társadalom elérése, a sport, mozgás, illetve az ezekhez való hozzáférés megjelennek jelen dokumentum 1., 2., 3. specifikus, és 5. területi céljai között. A népességnövekedés célja szorosan összefügg a megfogalmazott stratégia fő célkitűzésével, az elvándorlás csökkentésével (hiszen az elvándorlás elsősorban éppen azon fiatal felnőttekre jellemző, akikhez egyébként a természetes népességnövekedés elsősorban rendelhető).

A fenntartható gazdálkodás, a környezet megóvása szintén kiemelt célként jelenik meg a településfejlesztési eszközök vizsgálata során, míg a területi együttműködés jelen dokumentumban foglaltakkal való kapcsolódását a 6.3. pont rögzíti.

4.1.3. Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiója 2013

A megye kitűzött átfogó célja, hogy ipari hagyományaira, potenciálmunkaerő-kínálatára, kiváló természeti adottságaira és erőforrásaira fenntartható módon építve, földrajzi elhelyezkedéséből adódó előnyeit kihasználva elérje, hogy a megye versenyképessége 2020-ig a megyék átlaga feletti mértékben erősödjön.

Átfogó célok:

- Foglalkoztatás bővítése;
- A gazdaság teljesítőképességének a javítása;
- A társadalom alkalmazkodó képességének a javítása;
- Térségi együttműködések ösztönzése;
- Természeti és kulturális erőforrások hatékonyabb, fenntartható hasznosítása.

A koncepció horizontális céljai:

- Fenntartható környezet- és tájhasználat;
- Barnamezős területek hasznosítása, illetve a használaton kívüli épületek, területek újrahasznosítása;
- Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok bevonása (nemek közti esélyegyenlőség, hátrányos helyzetűek és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása) a fejlesztésekbe;
- Korszerű információs és kommunikációs technológiák (IKT) alkalmazása;
- Az adott térségben vagy ágazatban tevékenykedő társadalmi partnerek bevonása a tervezésbe.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiójában rögzített átfogó és horizontális célok összecsengenek az ITS-ben megfogalmazott fejlesztési irányokkal. (Különös figyelmet érdemel a „Barnamezős területek hasznosítása, illetve a használaton kívüli épületek, területek újrahasznosítása” – mely célkitűzés párhuzamba állítható a volt Cukorgyár területének újrahasznosításának tervével.)

4.1.4. Településfejlesztési Konceptió 2004

Szerencs város jelenleg érvényben lévő településfejlesztési koncepciója 2004-ben készült el, viszont a mai napig érvényben vannak a koncepcióban megfogalmazódott fejlesztési irányok.

A városfejlesztés közép- és hosszú távú feladatai:

- Stabil működési tevékenység
- Infrastrukturális fejlesztés
- Munkahelyteremtés (nagyüzemek, kis- és középvállalkozások fejlődését elősegíteni, stabilitásukat erősíteni, csökkent munkaképességűek foglalkoztatásának bővítése)
- A város népességmegtartó képességének fejlesztése
- Kistérségi funkció megerősítése, régióközponti szerepkör
- Intézményhálózat kiépítése
- Letelepülés segítése (telkek, bérlakások)
- Környezeti struktúra megteremtése
- Városközpont rehabilitációja
- Értékvédelem (épített és természetes környezet védelme), és ezek tudatosítása
- A város belterületének rendezése
- Városrendezési elképzelések ösztönzése (védett épületek felújítása, városszépítés...)

A Településfejlesztési Koncepció által kijelölt célterületek megkerülhetetlenek voltak jelen ITS dokumentum összeállításakor, tekintve, hogy a Koncepció jelenleg is tükrözi a település legfontosabb fejlesztési prioritásait, a dokumentumok tartalmi összhangja így törvényszerű.

4.1.5. Szerencs Város Fenntarthatóság Helyi Programja 2012

Szerencs Önkormányzata a lakossággal és a gazdasági szereplőkkel együttműködve kívánja megvalósítani a településfejlesztést, szem előtt tartva a fenntartható fejlődés elveit, ezért volt szükségszerű, hogy létrehozza a fenntarthatósági programját. A program alkalmazásával az épített és a természeti környezet megóvásával fejlődik a város társadalma és gazdasága. Ezáltal élhetőbb lesz a város a lakosság számára.

Fontos eleme a programnak:

- az üvegházhatású gázok kibocsátásának a csökkentése
- az épületek, létesítmények, berendezések energetikai korszerűsítése
- az energiafelhasználás csökkentése a lakosság, az önkormányzat és a gazdasági szereplők körében egyaránt
- megújuló energiatermelés növelése
- zöldfelületek növelése
- környezettudatosság előre mozdítása

A fenntarthatóság, környezetvédelem, és az élhető város megteremtésének céljai a tervezés és stratégia alkotás valamennyi szintjén is prioritást kell hogy élvezzenek. Ennek nyomán jelen dokumentumban meghatározott valamennyi specifikus és területi cél eltérő mértékben bár, de világosan hozzájárul ezen értékek érvényesüléséhez.

4.1.6. Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013-2018

Az Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra. A program alapelve a szolidaritás, a méltányos és rugalmas bánásmód. Szerencs város minden polgárának érdeke a *szolidaritás* erősítése, amely elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszenek, melyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

Szerencs település Önkormányzata érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A helyi esélyegyenlőségi programmal való kapcsolatot az ITS 2. specifikus célja tükrözi legintenzívebben, ahol rögzítésre került a közszolgáltatásokhoz és munkahelyekhez való fizikai hozzáférés javításának törekvése.

4.1.7. Szerencs Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2011-2014

A város gazdasági programja 2011-ben került elfogadásra.

A dokumentum elkészítése óta egyes megállapítások értelem szerűen már nincsenek érvényben, ennek ellenére több fejlesztési elképzelése napjainkban is megállja a helyét. Célként fogalmazódik meg a munkahelytermés önkormányzati szerepvállalással pl. támogatások révén. Nélkülözhetetlen a város minőségi fejlesztése, mely figyelembe veszi a lakosok érdekeit, biztonságos és egészséges környezet kialakításával. Cél az épített és a természeti környezet megóvása, egy élhető város kialakítása. Kiemelt cél a közszolgáltatások, ezen belül is az oktatási, egészségügyi és szociális feladatok ellátásának a színvonalának a növelése.

Jelen ITS-ben megfogalmazott célok a 2011-es dokumentumban rögzítettekkel összhangban állnak. Mindkét dokumentumban hangsúlyosan jelenik meg a munkahelyteremtés, a biztonságos és egészséges élettér megteremtése, az épített környezet fokozott óvása és a közszolgáltatások színvonalának emelése.

4.2. Belső összefüggések

A stratégiában kitűzött célok a helyzetértékelésben azonosított, a SWOT analízisben összefoglalt problémák megoldására, illetve a meghatározott potenciálok kihasználására épülnek. Fontos, hogy a település a lehetőségeihez mérten folyamatos növekedési pályán maradjon, s a felvázolt jövőkép valós értékeken, erőforrásokon alapuljon. A városrészi szintű beavatkozások egymást erősítve járulnak hozzá a stratégia tematikus céljainak megvalósításához. A célrendszer a belső struktúráját tekintve következetes.

Az akcióterületen megjelenő fejlesztések indikatív hatásúak, hiszen a települési központ megteremtésével és ezzel együtt az urbanizáltsági szint emelésével megfelelő környezetet biztosít az Önkormányzat az egyéb településrészekben, más ágazatokban, illetve a településen túlmutató fejlesztésekhez. Az Önkormányzatnak a további fejlesztéseket generáló célok megvalósulását kell elsősorban segítenie.

20. táblázat: ITS célrendszere valamint a települési, városrészi fejlesztések közötti szinergia

Célok	Szerencs	Városrész		
		I. Városközponti	III. Északi	IV. Déli
1. Költség hatékony és magas minőségű közszolgáltatások biztosítása				
1.1. Közszolgáltatások színvonalának emelése	x	x	x	x
1.2. Üzemeltetési költségek csökkentése	x	x	x	x
2. Munkahelyek és közszolgáltatások elérésének javítása				
2.1. Akadálymentesítés	x	x		
2.2. Úthálózat fejlesztés		x		
3. A város turisztikai vonzerejének és rekreációs lehetőségeinek bővítése				
3.1. A kulturális értékek turisztikai hasznosításának elősegítése	x	x		
3.2. Természeti környezet turisztikai lehetőségeinek kihasználása valamint rekreációs szolgáltatások fejlesztése	x		x	
3.3. Turizmushoz kapcsolódó szolgáltatásfejlesztés	x			
4. Munkahelyteremtés				
4.1. A működő tőke bevonása	x			
4.2. A háztáji gazdálkodás erősítése	x			

4.3. Barnamezős területek jövedelemtermelő funkcióval való megtöltése				x
5.Vonzó belváros kialakítása (területi cél)				
5.1. A belvárosi forgalom tehermentesítése		x		
5.2. Parkolási problémák megoldása		x		
5.3. Városközponti funkció megerősítése		x		
5.4. Barnamezős területek funkcióval való megtöltése				x

Forrás: saját szerkesztés

5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A stratégia megvalósíthatóságát veszélyeztető fő kockázatok feltárására a kockázatelemzés módszerét használjuk. A kockázatelemzés célja a kockázatok beazonosítása, elkerülése, hatásainak mérséklése. A fejezet azokat a kockázatok, történések, eseményeket tartalmazza, melyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését, megvalósulását veszélyezteti. Összeállítását meghatározta a helyzetelemzésben kialakított SWOT - elemzés külső-belső tényezőinek áttekintése, illetve az azokhoz kapcsolódó fő kockázatok azonosítása. Annak érdekében azonban, hogy a kockázatok elemzése a stratégia megvalósítását ténylegesen, hatékonyan segítse, a megvalósulást esetlegesen akadályozó tényezők mellett a bekövetkezésük valószínűségét csökkentő intézkedésekkel, valamint a potenciális bekövetkezések esetére tervezett intézkedésekkel is kalkulálunk. A jelen fejezetben beazonosított kockázatok időszakonkénti értékelése, felülvizsgálata azonban a stratégia megvalósítása, nyomon követési folyamata, monitoringja során is elengedhetetlen feladat.

21. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázat Pl.	Kockázat bekövetkezése valószínűsége (1-3.)	A kockázat hatása (1-3.)	A hatás szöveges leírása	A kockázat kezelése
A szükséges pályázati források nem állnak rendelkezésre.	Közepes	Közepes	A tervezett fejlesztésekhez nem sikerül pályázati forrásokat mozgósítani, így a fejlesztés megvalósítására nem áll rendelkezésre kellő forrás, a fejlesztés elmarad.	A tervezett fejlesztések előkészítésekor, kialakításakor egyértelmű operatív program hozzárendelés és megyei területfejlesztési programhoz illesztés szükséges.
Jogszábeli, tervezési környezet változása (változó OP tartalom, változó forrás - és szervezeti keretek).	Alacsony	Gyenge	A jogszabályok, tervezési keretek változása azt eredményezheti, hogy a tervezett fejlesztéseket, azok műszaki tartalmát, kivitelezhetőségét újra kell tárgyalni, szükség szerint módosítani kell az elkészült műszaki, pénzügyi, ütemezési stb. terveket. Ezek időigénye gátolhatja a határidőre teljesítést, illetve egyes fejlesztési elképzelések megvalósulását is akadályozhatja.	A vonatkozó jogszabályok, eljárásrendek, operatív programok módosításait folyamatosan figyelemmel kell kísérni, a jogi, tervezési-szabályozási környezetet meghatározó intézményekkel szoros együttműködés kialakítása szükséges.

A fejlesztések költsége meghaladja a tervezettet.	Közepes	Közepes	A fejlesztések költsége a tervezés jelen fázisában nem ismert, azok csupán becsült költségek és számos esetben nem részletes projektelképezések alapján készültek, így a betervezett költségek jelentősen alulmúlhatják a megvalósítás-kori piaci árakat, mely a fejlesztések elmaradásához, csökkentett műszaki tartalommal való megvalósításához vezethet.	Körültekintő és alapos tervezés szükséges, mely részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, tervezői költségvetések készítését, illetve tartalékkeret készítését követeli meg.
Projekttek előkészítése elhúzódik, nem tervezett műszaki tartalomváltoztatások szükségesek.	Közepes	Közepes	A projekttervek, fejlesztési elképezések pályázati kiírásra való fejlesztése, előkészítése elhúzódik, illetve a folyamat eredményeképpen a tervezett elképezések műszaki tartalma kikristályosodik, a betervezethez képest módosul.	A projekttervek körültekintő előkészítése (megvalósíthatósági tanulmányok, engedélyes tervek, stb.) szükséges, megfelelő humán-erőforrás biztosításával.
Sikertelen közbeszerzési eljárások.	Közepes	Közepes	A sikertelenül lebonyolított közbeszerzési eljárások nemcsak jelentős időcsúszást eredményezhetnek a kivitelezésben, hanem problémát jelenthetnek a fejlesztéseket finanszírozó pályázati források lehívása során is.	Körültekintő előkészítés, közbeszerzési szakértő alkalmazása szükséges.
A lakosság, civil szervezetek elégedetlensége.	Alacsony	Gyenge	Amennyiben a lakosság és a helyi civil szervezetek nem elégedettek az egyes tervezett és megvalósuló fejlesztésekkel, nem érzik a fejlesztéseket	Az előkészítéstől a megvalósításig tartó folyamat során végig szükséges a helyi lakosság és civil szervezetek bevonása, folyamatos

			magukénak, azok elfogadottsága nem lesz megfelelő, az helyi társadalmi problémák kialakulásához, megerősödéséhez járulhat hozzá.	tájékoztatása a fejlesztésekről. A partnerségi folyamatba illesztve már a stratégiaalkotás során kifejthetik véleményeiket, javaslataikat, fejlesztési elképzeléseiket, melyek ezáltal beépülhetnek a fejlesztési dokumentumba.
A magántőke mobilizálása sikertelen.	Közepes	Közepes	Amennyiben a településnek nem sikerül megvalósítania azt a törekvését, hogy kiaknázza a piaci szereplők által megvalósítandó fejlesztésekben rejlő lehetőségeket, kizárólag közsféra fejlesztések valósulnak meg, elmaradnak a magánszféra befektetései.	A település törekszik a magán befektetőkkel, piaci szereplőkkel való szervezett és strukturált együttműködésre, mind a kommunikáció mind a konkrét fejlesztési elképzelések megvitatására fórumot biztosít.
Az együttműködésben megvalósítandó fejlesztések esetében a településközi koordináció elmarad.	Magas	Jelentős	Települések közti koordináció hiányában az egyes településeken tervezett fejlesztések elmaradnak, nem a szükséges ütemben és formában valósulnak meg, nem sikerül kiaknázni a közös fejlesztésekben rejlő előnyöket és lehetőségeket.	Szervezett és strukturált együttműködés kialakítása az érintett (környező) településekkel végig a partnerségi folyamat során.
A fejlesztések megvalósításához nem áll rendelkezésre megfelelő humán erőforrás.	Közepes	Közepes	A tervezett fejlesztések körültekintő előkészítéséhez és megvalósításához megfelelő szaktudással és tapasztalattal rendelkező munkatársak híján a tervezett fejlesztések megvalósítása jelentős	Mind a stratégiai, mind az operatív menedzsment kapacitások megerősítése szükséges.

			csúszást eredményez, illetve a beruházások, projektek elmaradását is maga után vonhatja.	
Az indikátorok teljesítése nem történik meg.	Alacsony	Gyenge	A megvalósulást mérő indikátorvállalások nem teljesülnek.	A célokhoz illeszkedő, teljesíthető és mérhető indikátorok és reális vállalások meghatározása szükséges.
Kereslet változása, kedvezőtlen gazdasági változások.	Magas	Jelentős	Bekövetkezésének valószínűsége nagy, de a projekt gazdasági elemére gyakorolt hatása jelentős lehet.	Erőteljes marketing tevékenység a későbbi megtérülés lehetőségének vizsgálatával a terhek átmeneti csökkentése
Megvalósítási idő csúszása	Közepes	Közepes	A megvalósítási idő az egyes projektelemek esetében változhat, és a tervezettnél rövidebb, ill. hosszabb is lehet. Ennek hatása a teljes projekt megvalósítására kicsi. A teljes projekt megvalósítási idejének csúszása a projekt finanszírozása szempontjából jelentős kockázatú.	A megvalósítási folyamat pontos megtervezése, a megvalósítás folyamatos figyelemmel kísérése és számonkérése.

Forrás: Saját szerkesztés

6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

6.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

6.1.1. Fejlesztési, beruházási tevékenységek

Az önkormányzat és a vállalkozói szféra számára az uniós költségvetés elsősorban 5 nagy pénzalapot tart fent. A következő pénzalapok segítik az Európa 2020 stratégia végrehajtását:

Európai Regionális Fejlesztési Alap (regionális és városfejlesztés),

Európai Szociális Alap (társadalmi befogadás és jó kormányzás),

Kohéziós Alap (a kevésbé fejlett régiók gazdasági konvergenciája),

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap,

Európai Tengerügyi és Halászati Alap.

Az önkormányzat az integrált településfejlesztési stratégia céljainak elérése érdekében jelentős beruházások, fejlesztések megvalósítására készül, mely a település egészére fejt ki hatását, ezek az elképzelések megvalósulása a rendelkezésre álló uniós valamint hazai források felhasználásával képzelhetőek el.

6.1.2. Nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Ezen részfejezet célja azon nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek összefoglalása, melyek kiegészítik, támogatják a fentebb bemutatott fejlesztési célokat és beavatkozási eszközöket.

Az egyes eszközök alkalmazásának lehetőségét, célszerűségét mindig a stratégiában megfogalmazott, adott beavatkozást megelőzően kell megvizsgálni annak tükrében, hogy az egyedi szituációban mely módszer(ek) alkalmazása a legoptimálisabb.

Az Önkormányzat jelenleg is rendelkezik ilyen típusú, támogató ösztönzőkkel, melyek a megalapozó vizsgálatban bemutatásra kerültek:

- A természeti és épített környezet megóvása érdekében tett intézkedések (pl. szelektív hulladékgyűjtési rendszer, közfoglalkoztatási program keretében végzett parkosítási, fásítási akciók, polgárőrség működtetése, rendeletek a helyi védelem alá helyezett épületekről);
- Rendszeresen megrendezésre kerülő városi rendezvények;
- Homlokzat- és/vagy lakás-felújítási alap működtetése;
- Fejlesztési koncepciók megléte/kidolgozása.

Ezeken túl az alább összegyűjtött tevékenységek rugalmas alkalmazása növelheti a beruházások hatékonyságát:

- Önkormányzati szolgáltatási csomag kidolgozása a betelepülő vállalkozások számára

A város gazdasági potenciáljának kihasználása érdekében indokolt egy önkormányzati szolgáltatási csomag kidolgozása a betelepülő vállalkozások számára, mellyel a város a fejlesztési célok megvalósulása érdekében szabályozási engedményeket tesz. Ilyen lehet például a helyi iparűzési adóból való kedvezmény, vagy építési illetmény-kedvezmény. Közvetlen pénzügyi eszköz ezeken túl a

lakásépítési támogatás, mely bizonyos esetekben a magántőke és a munkaerő mobilizálását szolgálhatja. Fontos, hogy világos, egyértelmű és következetes legyen a szabályozás ezen eszközök alkalmazásának terén.

- Átlátható és kiszámítható szabályozási környezet

A stratégia megvalósításához nélkülözhetetlen az önkormányzat következetes és egységes jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, mely biztosítja és fenntartja az átlátható, támogató szabályozási és adminisztratív környezetet.

A cél a gazdasági bizonytalanság csökkentése, a biztonságos (kockázatmentes) befektetési környezet létrehozása – mely megfelelő alapja lehet a közszféra és a magánszféra együttműködésén alapuló projektmegvalósításoknak.

(Megjegyzendő, hogy ezen tényezőt természetesen nem lehet teljesen izolálni a nemzeti szintű szabályozási és adminisztrációs környezettől.)

- Beruházásokhoz kapcsolódó kommunikációs tevékenység

A tervezett fejlesztések megvalósulása során hangsúlyos szerepet kap a tájékoztatás és nyilvánosság, a partnerségi fórumok és a beruházásokhoz kapcsolódó információs pult működtetése. Az információs pultnál lehetőség nyílik a lakosság folyamatos tájékoztatására az aktuális és tervezett városfejlesztési beavatkozásokról, a partnerségi fórumok keretében pedig véleménynyilvánítási lehetőséghez jutnak a résztvevők nemcsak a tervezés, hanem a megvalósítás folyamatában is. Ezek a tevékenységek hozzájárulnak a beruházások lakosság általi elfogadottságához, segítségükkel a településen élők jobban magukénak érezhetik a fejlesztéseket.

- Munkaerő-piaci menedzser

Az önkormányzatnál alkalmazott munkaerő-piaci menedzser feladata visszasegíteni az iskolai képzésből kihullott fiatalokat a képzési rendszerbe, valamint a legfeljebb általános iskolai végzettségű emberek motiválása további képzéseken való részvételre. Ezen túlmenően hatékony segítséget tud nyújtani a rászorulóknak az elhelyezkedésben, mivel aktív kapcsolatot tart a munkaügyi központ helyi kirendeltségével, a térség fő foglalkoztatóival, az város és a környező települések önkormányzataival és a helyi civil szervezetekkel is.

- Aktív városmarketing tevékenység

A jól felépített, tudatos városmarketing tevékenység nagyban támogathatja a fejlesztési stratégia megvalósítását. A települést ugyanis nem csupán a helyi lakosság, illetve az oda látogató turisták számára kell vonzóvá tenni, a város pozitív értékeit a potenciális befektetők felé is nyomatékosan kommunikálni szükséges. E tekintetben fontos, hogy a lehetséges, illetve a már meglévő befektetőkben is tudatosításra kerüljön az önkormányzat, valamint a lakosság befektetőkkel történő együttműködési készsége, a kölcsönös támogatás lehetősége (tekintve, hogy a sikeres beruházáshoz a befektetői szándéknak és a helyi lakosság akaratának találkoznia kell).

A városmarketing tevékenység megvalósításának eszköze lehet például a helyi média, figyelemfelkeltő kampányok szervezése, sajtótájékoztatók szervezése, vállalkozói fórum.

6.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása

Jelenleg az önkormányzat önálló projektirodát nem tart fenn, városfejlesztő társaságot nem működtet. A városfejlesztéshez kapcsolódó feladatok ellátásában, a fejlesztések megvalósításához szükséges pályázatok elkészítésében és a projektek menedzselésében, ellenőrzésében egy állandó, műszakilag, gazdaságilag, pénzügyileg, jogilag képzett szervezeti egység vesz részt az önkormányzat városfejlesztési osztályán belül. Ez a szervezeti egység látja el mind a településfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, mind pedig a beruházásokkal kapcsolatos főbb feladatokat.

Az ő munkájukat segítik a Képviselőtestület Bizottságai, és az eseti jelleggel megbízott külső tanácsadó cégek.

Az önkormányzat munkatársai beruházás-előkészítésben, projektfejlesztésben, projektmenedzselésben és megvalósításban jelentős gyakorlatra tettek szert az elmúlt években.

Tekintettel a település méretére, az önkormányzat ingatlanállományára és vagyongazdálkodására önálló városfejlesztő gazdasági társaság felállítását az önkormányzat nem látja indokoltnak.

Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításáért két szervezeti egység felelős, egyrészt egy stratégiai menedzsment szint, másrészt egy operatív menedzsment szervezeti egység.

A stratégiai menedzsment szervezet a stratégia egészének megvalósulását követi nyomon, a megvalósult fejlesztések egymásra gyakorolt hatását vizsgálja, a kockázatok elemzését és értékelését is elvégzi, ellenőrzi és irányítja az operatív szint tevékenységét. A stratégiai menedzsment feladata, hogy vizsgálja azon külső – elsősorban szabályozási-, társadalmi-, gazdasági-környezetváltozásához kötődő – tényezőket, melyek a stratégia megvalósulására hatással vannak. Mindezek figyelembevételével szükség esetén beavatkozási javaslatokat fogalmaz meg, azokról döntéseket hoz. Feladata még a támogató szervezetekkel, stratégia megvalósításában kiemelt jelentőségű partnerekkel történő kapcsolattartás, együttműködés. A stratégiai menedzsment szervezeti egység tagjai a képviselőtestület, az önkormányzati bizottságok (Jogi- és Ügyrendi Bizottság, Pénzügyi Bizottság) és a partnerségi megállapodás alapján bevont külső szervezetek. A stratégiai menedzsment szervezet munkájához szükséges információkat az operatív menedzsment szervezet szolgáltatja. A döntéshozatalért a városvezetés felelős.

Az **operatív menedzsment szervezeti egység** tagjai az önkormányzat munkatársai és szükség esetén külső megbízottak. Az operatív menedzsment felelős az egyes projekt tevékenységek szakmai, pénzügyi lebonyolításáért, azok megfelelő határidőre történő teljesüléséért. A menedzsment szervezet beszámolókat készít a stratégiai menedzsment szervezetnek illetve a támogatók felé.

Az egyes beavatkozások sikeres megvalósítása érdekében az alábbi menedzsment pozíciók betöltése és a hozzájuk tartozó elvárásoknak való megfelelés szükséges:

- projekt menedzser
 - o vezetői-, üzleti tervezési tapasztalatok
 - o projekt menedzsment, pályázati menedzsment területen szerzett tapasztalat
 - o beruházások (kiemelten EU támogatásból megvalósult, közszféra beruházások) előkészítésében, szervezésében, irányításában szerzett jártasság
 - o koordinációs tapasztalatok és készségek együttműködésben, kapcsolattartásban (kiemelten az önkormányzat testülete, intézményei és külső partnerek).
- műszaki menedzser
 - o támogatott beruházási típusú projektek végrehajtásában szerzett gyakorlat
 - o beruházás műszaki ellenőrzésében vagy lebonyolításában szerzett tapasztalat,
 - o pályázat készítésben szerzett tapasztalat.
- pénzügyi menedzser

- önkormányzati gazdálkodás átfogó ismerete,
 - támogatott beruházások pénzügyi lebonyolításában, elszámolásában szerzett jártasság,
 - az unós támogatások pénzügyi szabályozásának részletes ismerete.
- adminisztratív munkatárs
 - feladata a projektmenedzser és a pénzügyi menedzser (esetlegesen műszaki menedzser) munkájának támogatása,
 - önkormányzati gazdálkodás ismerete,
 - beruházások pénzügyi lebonyolításában szerzett jártasság.
 - marketing menedzser
 - tájékoztatás- és nyilvánosság irányítása,
 - projekt információs iroda működtetése,
 - partnerségi tájékoztatók, fórumok szervezése.
 - jogi tanácsadásért és közbeszerzésekért felelős szakember
 - könyvvizsgálatért felelős szakember.

Az önkormányzat részben már rendelkezik a fenti humán erőforrás háttérrel, de a stratégia megvalósítása során várhatóan további kapacitásbővítés és eseti jelleggel külső szakember megbízása szükséges. A beavatkozások zavartalan, a tervezett határidőre történő megvalósítása érdekében a kapacitásbővítés szükségességéről illetve a külső szolgáltatások igénybevételéről a stratégiai menedzsment szervezet tesz javaslatot és a városvezetés dönt.

A maga szintjén mindkét menedzsment szervezeti egység végzi a stratégia megvalósulása során elvárt számszerűsíthető eredmények (indikátorok) mérését, illetve nyomonkövetését. Erről részletesebben a 6.4. fejezet szól.

6.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Szerencs a járásközponti szerepéből adódóan szorosan kapcsolatban áll a környező településekkel, és az együttműködés területe – részben a városban működő közszolgáltatások számossága okán – széleskörű. A településközi együttműködés legszorosabb körét alkotják a szomszédos, illetve a további járási községek: Bekecs, Legyesbénye, Mezőzombor, Monok, Rátka, Alsódobsza, Mád, Megyaszó, Prügy, Taktaharkány, Taktakenéz, Taktaszada, Tiszalúc.

Jelen dokumentum tervezése, előkészítése (megalapozó vizsgálat) során a partnerségi tervben is rögzítésre kerültek a legfontosabb együttműködő partnerek (települések). Az együttműködés ezen környező településekkel nem csupán az egyes fejlesztési célok, projektötletek, beavatkozási eszközök tervezése során elengedhetetlen, de ezek megvalósítása, illetve fenntartása során is fontos. A településközi kommunikációnak kétirányúnak kell lennie, nem korlátozódhat arra, hogy Szerencs – a térségben a legnagyobb gazdasági potenciállal, humán kapacitással rendelkező települése – megosztja fejlesztési elképzeléseit a kisebb településekkel, de ezen utóbbiak oldaláról is elvárt, hogy kezdeményezzenek párbeszédet olyan esetekben, mikor a fejlesztés kizárólag saját településüket érinti. Több fejlesztési cél nem is korlátozódik egyetlen település határán belülre: egy kerékpáros túraútvonal több települést érinthet, illetve egy Szerencsen megvalósuló munkahelyteremtő beruházás is kihathat a környező települések munkavállalóira.

A kooperáció fontossága abban is megmutatkozik, hogy a járásbeli, látszólag izolált fejlesztések a gyakorlatban egymás hatását erősíthetik, kiegészíthetik – ez pedig különösen fontos egy olyan területen, amelynek például a turisztikai fejlesztése csak településközi összefogással tud látványos eredményt elérni.

A településközi együttműködés egy másik, járáson túlmutató szintjére példa a 2015. január 14-én létrehozott Zempléni Városok Szövetsége, mely a térség négy történelmi településének, Sárospataknak, Sátoraljaújhelynek, Szerencsnek és Tokajnak az összefogása. A Szövetség célkitűzései között deklarálta a térség felemelkedését, a népességcsökkenés megállítását, illetve a Zemplénben való új munkahelyek létrejöttét segítő közös lobbitevékenységet.

6.4. Monitoring rendszer kialakítása

A járásszékhely integrált településfejlesztési stratégiája végrehajtásáért felelős menedzsment szervezet egyik legfontosabb feladata egy olyan átfogó és hatékony monitoring rendszer működtetése, mely képes arra, hogy a felállított célrendszer eléréséhez szükséges számszerűsíthető eredmények teljesülését nyomon kövesse. A stratégia monitoring rendszerének működtetéséért a 6.2. fejezetben részletesen bemutatott stratégiai menedzsment, illetve az operatív menedzsment szervezet felelős.

A monitoring rendszer kialakítását számos elv alakította. Fontos szempontként jelent meg az a **tapasztalat**, hogy a **2007-2013-as időszakban** a célok méréséhez szükséges adatok nem, vagy csak igen korlátozott mértékben álltak a település rendelkezésére. Ez egyrésztől nagyban befolyásolta a település számára választott fejlesztési stratégia sikerességének mérését, megítélését, másrésztől jelentősen megnehezítette az egyes megvalósuló fejlesztések keretében szükséges adatszolgáltatások teljesítését, csorbította azok összehasonlíthatóságát. Ezen felül pedig számos esetben szükségessé tette az indikátorvállalások felülvizsgálatát, szükség szerinti módosítását, amely jelentős adminisztratív terhet jelentett a kedvezményezettek számára. Ezt tovább tetézte az egyes indikátorok (számszerűsíthető mutatók) nem egyértelmű és egységes értelmezése, számítási módszertanának hiánya.

Ezen tapasztalt nehézségekből fakadóan, továbbá a **2014-2020-as tervezési ciklusban** alkalmazandó **„eredményközpontúság” elve** miatt a monitoring rendszer tervezésekor kiemelt figyelmet kell fordítani az eredmények nyomon követésére. Az indikátorok, célértékük, legfőképpen teljesülésük szerepe különösen hangsúlyossá válik, így elengedhetetlen, hogy a stratégiában szerepeltetett indikátorkészlet egyértelmű és hozzáférhető adatokra épüljön, illetve, hogy a vállalások reálisan teljesíthetőek legyenek.

Az indikátorok tervezése kapcsán fontos elem, hogy minden elvárt információt tartalmazzon a stratégia, így az indikátor típusát, az indikátor bázis és célértékét, az indikátor forrását és a mérésének módját, gyakoriságát is. Mindezek figyelembevételével került kialakításra a járásszékhely stratégiájának monitoring rendszere és működtetési mechanizmusa.

A tervezők indikátorokra vonatkozó általános **alapelvei** a következők voltak:

1. Az első kritérium az adatok hozzáférhetősége, hiszen ha egy mutató nem hozzáférhető, akkor kvázi használhatatlan, azaz projekt és programszinten sem alkalmazható érdemben. Célszerű volt tehát olyan indikátorokat meghatározni, amelyek a megvalósítás adott szakaszában bizonyosan kimutathatók.
2. Az indikátor legyen megbízható, azaz a valós állapotot tükrözze.
3. Az információ frissessége nagyon fontos minőségi kritérium, azaz egy adott időponthoz kötött indikátornak valóban arra az adott időpontra vonatkozó információt kell mutatnia.
4. A mutatónak relevánsnak kell lennie, azaz a projekt azon jelenségét kell mérnie, ami érdekes a program egésze szempontjából.
5. A jó mutatónak meghatározottnak kell lennie, hogy bárki, akinek használnia kell, megértse, és valóban arra a jelenségre vonatkozzon, amit mérni szeretnénk. A mutató értelme, jelentése, azonos kell, hogy legyen a döntéshozók, a nyilvánosság és a projektmenedzsment számára, pontosan kell tükröznie a mért, vizsgált fogalmat.

Az operatív menedzsment feladata, hogy beavatkozásonként külön-külön meghatározott időszakonként (évente, félideben, hosszabb távon) **mérje az indikátorok aktuális értékét**, azokról **beszámoljon** a stratégiai menedzsment szervezetnek.

A korábbi tervezési időszak egyik legfontosabb indikátorokhoz kapcsolódó problematikája volt, hogy nem létezett előre meghatározott indikátor-definíció, ebből adódóan az egyes indikátorok alatt a program végrehajtásában résztvevő más-más szereplők nem ugyanazt értették. Ezen félreértések

kiküszöbölése céljából a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan már készülnek a vonatkozó, főként a települési önkormányzatok fejlesztéseire fókuszáló TOP **Indikátor definíciós lapok**, így az indikátorok kiválasztása ezek előírásainak (definíció, számítási mód, teljesülés elvárt időpontja, elvárt igazoló dokumentumok stb.) figyelembevételével történt. Azon mutatók esetében, melyek tekintetében a támogató szervezet nem határoz meg előírást, a menedzsment szervezet saját mérési módszertant dolgoz ki, melyeket a monitoring során következetesen alkalmaz.

A stratégiai menedzsment szint feladata a monitoring során az értékelés, **elemzés, visszacsatolás és döntéshozás**. A stratégiai menedzsment szervezet a megadott adatok alapján végez értékelést, melynek célja elsődlegesen a stratégiában kitűzött célok megvalósulásának áttekintése. Az értékelés az elvárt eredmények mértékének, az esetleges akadályok beazonosításának, azok leküzdésének, a végrehajtás eredményességének vizsgálatára terjed ki, melynek során a szervezet az előbbiekben felsorolt területeken javaslatokat is tesz. Ebben a szakaszban várhatóan még csak kisebb korrekciók végrehajtása válhat szükségessé.

Amennyiben a fejlesztések előrehaladása ezt indokoltá teszi vagy a támogató szervezet előírja, úgy az önkormányzat gyakoribb, akár negyedéves rendszerességgel is áttekinti, megvitatja, szükség szerint korrigálja a stratégia végrehajtásának menetét.

A stratégia megvalósulásának átfogóbb értékelésére az eredmény és hatásindikátorok vizsgálatával kerül sor, **időközi értékelés** keretében (tervezetten 2018-ban). A vizsgálat nemcsak a számszerűsíthető értékek alakulását vizsgálja, hanem kiterjed a kitűzött célok relevanciájának áttekintésére is. Ebben a fázisban a stratégia érdemi áttekintése során korrekciók történhetnek az elért eredmények, illetve az időközben megváltozott külső körülmények hatásainak tükrében. A jövőkép elérése érdekében esetlegesen módosulhatnak a kitűzött (rövid- és középtávú) célok, az akcióterületek, a konkrét beavatkozások, illetve az indikátorok köre. Ebben az értékelési szakaszban indokolt lehet külső szakértők bevonása is. A hatásindikátorok mérésére hosszabb távon (kb. az 5. évben) kerülhet sor, ezen időpont előrehozható, amennyiben a külső környezetben jelentős változás következik be.

Nemcsak a stratégiai tervezés során, hanem a stratégia megvalósulásának nyomon követésekor is elengedhetetlen a társadalmi részvétel, így a tervezéskor kialakított **partnerségnek** a program végrehajtása során történő továbbvitele, feltételeinek biztosítása továbbra is szükséges. Az együttműködés biztosításáért a stratégiai menedzsment szervezet a felelős.

A visszacsatolások során felülvizsgált és a városvezetés által jóváhagyott, legitim dokumentumok közzétételére a város honlapján kerül sor.

22. táblázat: Output indikátorok a stratégia céljai elérésének monitoringjához

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Módszertan és adatforrás	A beszámolás gyakorisága	Bázisév	Célérték (2023)
Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)
A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	ha	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)
Fenntartható idegenforgalom:	látogatás/év	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték

A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságának minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése					később kerül meghatározásra (növekedés)
Közutak: A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)
Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)
Városfejlesztés: Integrált városfejlesztési stratégiákba bevont területek lakossága	fő	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)
Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)
Városfejlesztés: Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)
Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m ²	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)
Kialakított kerékpáros barát települések vagy településrészek száma	db	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	1
Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	db	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	1
Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	1
Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)
Energiahatékonyság: A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése	kWh/év	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meg-

					határozásra (csökkenés)
Megújuló energiaforrások: A megújuló energia-termelés további kapacitása	MW	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)
Üvegházhatást okozó gázok csökkentése: az üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése	CO2 egyenérték tonnában	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (csökkenés)
Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés	PJ/év	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (csökkenés)
A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség	PJ/év	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)
Városfejlesztés: Helyreállított lakóegységek városi területeken	lakóegység	Indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	2013	A vonatkozó célérték később kerül meghatározásra (növekedés)

Forrás: saját szerkesztés